

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри

_____ Тетяна КОСОВА

«_____» грудня 2023 р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
(ПОЯСНОВАЛЬНА ЗАПИСКА)**

**ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ
ОС «МАГІСТР»**

**Тема: «Організація і методика обліку, аналізу та санаційного аудиту
банкрутства підприємства в умовах військового стану»**

Виконав: Анжеліка ГАЛКІНА

Керівник: к.е.н. Валерій СЛАВІНСЬКИЙ

Консультанти з окремих розділів пояснювальної записки:

перший розділ - к.е.н. Валерій СЛАВІНСЬКИЙ

другий розділ - к.е.н. Валерій СЛАВІНСЬКИЙ

третій розділ - к.е.н. Валерій СЛАВІНСЬКИЙ

Нормоконтролер: старший викладач Наталія ЗАДЕРАКА

Київ 2023

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Освітньо-професійна програма «Облік і аудит»

ЗАТВЕРДЖУЮ
завідувач кафедри
_____ Тетяна КОСОВА
«02» жовтня 2023 р.

ЗАВДАННЯ на виконання кваліфікаційної роботи

здобувача вищої освіти Галкіної Анжеліки Володимирівни

1. Тема кваліфікаційної роботи «Організація і методика обліку, аналізу та санаційного аудиту банкрутства підприємства в умовах військового стану» затверджена наказом ректора від 22.08.2023 № 1445/ст.

2. Термін виконання роботи: з 25.09.2023 р. до 31.12.2023 р.

3. Вихідні дані до роботи: нормативно-правова база, дані Державної служби статистики, обліково-аналітичної та контрольної системи підприємства, фінансова, податкова, статистична звітність ПрАТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна»

4. Зміст пояснювальної записки:

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА САНАЦІЙНОГО АУДИТУ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ПРАТ «ІМПЕРІАЛ ТОБАККО ПРОДАКШН УКРАЇНА»

РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ТА САНАЦІЙНОГО АУДИТУ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ПРАТ «ІМПЕРІАЛ ТОБАККО ПРОДАКШН УКРАЇНА»

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

5. Перелік обов'язкового графічного (ілюстративного) матеріалу: ЛИСТ 1. Наукові дослідження дефініції «Банкрутство» за юридичними та економічними аспектами. ЛИСТ 2. Основні фактори (причини) виникнення банкрутства. ЛИСТ 3. Фактори впливу на ПрАТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна». ЛИСТ 4. Види банкрутства. ЛИСТ 5. Нововведення, які були введені під час військового стану до процесу банкрутства. ЛИСТ 6. Документування підприємства боржника. ЛИСТ 7. Документи, які подає підприємство-боржник до заяви до суду щодо оголошення банкрутства. ЛИСТ 8. Пропозиції щодо складання та затвердження балансів під час процедури

банкротства. ЛИСТ 9. Аналіз майнового стану, чистого оборотного капіталу, виконання умов ліквідності балансу. ЛИСТ 10. Аналіз фінансової стійкості. ЛИСТ 11. Аналіз вірогідності банкрутства по моделі Альтмана. ЛИСТ 12. Основні завдання санаційного аудиту. ЛИСТ 13. Етапи санаційного аудиту. ЛИСТ 14. Пропозиції для ПрАТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна».

6. Календарний план-графік

№ пор.	Завдання	Термін виконання	Відмітка про виконання
1	Написання першого розділу кваліфікаційної роботи та надання його керівнику	25.09.2023 – 21.10.2023	
2	Написання та оформлення матеріалів другого розділу кваліфікаційної роботи і надання його керівнику	22.10.2023 – 18.11.2023	
3	Написання та оформлення матеріалів третього розділу кваліфікаційної роботи і надання його керівнику	19.11.2023 – 13.12.2023	
4	1. Узгодження кваліфікаційної роботи з науковим керівником. 2. Проходження нормоконтролю та перевірку на академічну доброчесність. 3. Отримання рецензії та відгуку на кваліфікаційну роботу. 4. Підготовка виступу.	14.12.2023 – 17.12.2023	
5	1. Переплетення кваліфікаційної роботи. 2. Подання кваліфікаційної роботи та супровідних документів секретарю ДЕК	18.12.2023 – 20.12.2023	

7. Консультанти з окремих розділів

РОЗДІЛ	КОНСУЛЬТАНТ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)	ПІДПИС, ДАТА	
		ЗАВДАННЯ ВИДАВ	ЗАВДАННЯ ПРИЙНЯВ
РОЗДІЛ 1	к.е.н. Валерій СЛАВІНСЬКИЙ		
РОЗДІЛ 2	к.е.н. Валерій СЛАВІНСЬКИЙ		
РОЗДІЛ 3	к.е.н. Валерій СЛАВІНСЬКИЙ		

8. Дата видачі завдання: «22» вересня 2023 р.

Керівник кваліфікаційної роботи _____ Валерій СЛАВІНСЬКИЙ
(підпис керівника)

Завдання прийняв до виконання _____ Анжеліка ГАЛКІНА
(підпис здобувача)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до кваліфікаційної роботи «Організація і методика обліку, аналізу та санаційного аудиту банкрутства підприємства в умовах військового стану»: 86 стор., 8 табл., 51 літературне джерело.

Мета роботи: удосконалення теоретико-методичних, організаційних та прикладних аспектів обліку, аналізу та санаційного аудиту банкрутства підприємства в умовах військового стану.

Об'єктом дослідження є процес організаційного та методичного забезпечення обліку, аналізу та санаційного аудиту банкрутства.

Предметом дослідження сукупність теоретико-методичних та науково-практичних аспектів обліку, аналізу та санаційного аудиту банкрутства ПрАТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна».

Методи дослідження: історико-хронологічний аналіз; морфологічного аналізу; логічного узагальнення; систематизації; метод наукової абстракції; метод системного аналізу; метод аналізу динамічних рядів та метод статистичного аналізу; логічний аналіз; метод структурного аналізу.

Результати кваліфікаційної роботи рекомендується використовувати під час проведення наукових досліджень та в практичній діяльності фахівців-обліковців.

ОРГАНІЗАЦІЯ, МЕТОДИКА, БЕЗПЕКА, ОБЛІК, АНАЛІЗ, АУДИТ, БАНКРУТСТВО, САНАЦІЯ.

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ЕКС - Економічно-критичний стан

БП – Банкрутство підприємства

ГС – Господарський суд

КУПБ – Кодекс України з процедур банкрутства

АК - Арбітражний керуючий

РМ – Розпорядник майна

ГПКУ - Господарський процесуальний кодекс України

ЦК – Цивільний кодекс України

КЗПП - Кодекс законів про працю

ЄДРБ – Єдиний державний реєстр боржників

ПЛБ - проміжний ЛБ

ЛБ – ліквідаційний баланс

ЛК – ліквідаційна комісія

СА – санаційний аудит

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА САНАЦІЙНОГО АУДИТУ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА...	12
1.1. Банкрутство підприємства як об'єкт обліку, аналізу та санаційного аудиту	12
1.2. Нормативно-правове регулювання обліку, аналізу та санаційного аудиту банкрутства підприємства в умовах військового стану	19
1.3. Організація і задачі обліку, аналізу та санаційного аудиту банкрутства підприємства в умовах ПрАТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна»	27
Висновки до розділу 1	31
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ПРАТ «ІМПЕРІАЛ ТОБАККО ПРОДАКШН УКРАЇНА»...	33
2.1. Документальне оформлення здійснення банкрутства підприємства в умовах військового стану	33
2.2. Синтетичний та аналітичний облік банкрутства підприємства	40
2.3. Відображення банкрутства підприємства у фінансовій, податковій і статистичній звітності	45
Висновки до розділу 2	49
РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ТА САНАЦІЙНОГО АУДИТУ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ПРАТ «ІМПЕРІАЛ ТОБАККО ПРОДАКШН УКРАЇНА»...	51
3.1. Аналіз ймовірності ризику банкрутства підприємства	51
3.2. Санаційний аудит банкрутства підприємства	63
3.3. Напрями удосконалення обліково-інформаційної системи підприємства за результатами аналізу та аудиту	69
Висновки до розділу 3	74
ВИСНОВКИ	76
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	79
ДОДАТКИ	87

ВСТУП

Актуальність проблеми. Під час своєї господарської діяльності майже на кожному підприємстві виникають періоди виникнення кризових ситуацій, які виникли під впливом зовнішніх або внутрішніх факторів. За умови критичного варіанту кризового явища є вірогідність настання банкрутства.

Основними економічними причинами зовнішніх факторів (об'єктивних) є причини, які впливають на суб'єкта господарювання і можуть залежати від:

- світової економічної кризи;
- політичної нестабільності суспільства;
- зміни зовнішньоекономічної діяльності урядових установ та держави;
- соціально-економічного характеру;
- недосконалості нормативно-законодавчих документів.

Внутрішні фактори, на відміну від зовнішніх є суб'єктивними та які залежать від:

- несвоєчасної та неадекватної реакції підприємства-боржника;
- стійких недоліків економічної політики суб'єкта господарювання;
- недосконалості планової (перспективної) діяльності підприємства;
- неефективному адміністративному управлінню суб'єктом господарювання;
- низькому техніко-технологічному рівню виробничого процесу;
- значного збільшення заборгованості (дебіторської та кредиторської) і т.і.

В зв'язку з тим, що проведення процедури банкрутства на кожному підприємстві може бути підсумковим етапом його діяльності, тому метою кожного підприємства є запобігання даному процесу. На підставі вище зазначено, вважаємо, що ведення обліку, аналізу та санаційного аудиту банкрутства підприємства в умовах військового стану є актуальною темою сьогодення та потребує проведення більш детального дослідження.

Вагомий внесок у визначення організаційних і методичних аспектів обліку, аналізу та санаційного аудиту банкрутства підприємства зробили провідні вітчизняні науковці, як Троц І.В., Чепелюк Г.М., Москаль Н.В., Спіфанова І.М., Рудика В.І., Косарева І.П., Величко Н.В.

Однак, незважаючи на значний обсяг наукових досліджень, і досі залишаються дискусійними теоретичні положення і важливі питання обліку, банкрутства підприємства. Практична вагомість обліку, аналізу та санаційного аудиту банкрутства підприємства в умовах військового стану, недостатній рівень дослідження та дискусійність багатьох теоретичних положень потребує їх подальшого удосконалення.

Недостатнє теоретичне обґрунтування та практичне вдосконалення обліку, аналізу та санаційного аудиту банкрутства підприємства в умовах військового стану, не дозволяють застосовувати дані облікових реєстрів для прийняття адміністративних рішень. Саме ці обставини і зумовили вибір теми кваліфікаційної роботи, мету і завдання наукового дослідження.

Мета кваліфікаційної роботи – удосконалення теоретико-методичних, організаційних та прикладних аспектів обліку, аналізу та санаційного аудиту банкрутства підприємства в умовах військового стану.

Досягнення поставленої мети зумовило необхідність постановки і вирішення наступних **завдань**:

визначено сутність банкрутства підприємства як об'єкт обліку, аналізу та санаційного аудиту;

надано критичну оцінку нормативно-правовому регулюванню обліку, аналізу та санаційного аудиту банкрутства;

охарактеризовано організацію і задачі обліку, аналізу та санаційного аудиту банкрутства в умовах ПрАТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна»;

висвітлено документальне оформлення операцій з банкрутства підприємства;

узагальнено організацію і методику синтетичного і аналітичного обліку банкрутства в ПрАТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна»;

розкрито порядок відображення інформації про банкрутство у звітності підприємства;

адаптовано до умов підприємства методики аналізу і санаційного аудиту банкрутства підприємства;

обґрунтовано напрями удосконалення обліково-інформаційної системи підприємства за результатами аналізу та санаційного аудиту банкрутства.

Об'єкт дослідження – процес організаційного та методичного забезпечення обліку, аналізу та санаційного аудиту банкрутства.

Предмет дослідження – сукупність теоретико-методичних та науково-практичних аспектів обліку, аналізу та санаційного аудиту банкрутства ПрАТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна».

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети та вирішення завдань дослідження використані наступні загальнонаукові і спеціальні методи: історико-хронологічний аналіз – при характеристиці правового регулювання обліку та санаційного аудиту банкрутства (п.1.1); морфологічного аналізу – для уточнення сутності поняття «банкрутство», «неплатоспроможність», «кризовий стан» (п.1.2); логічного узагальнення – для характеристики класифікації та оцінки як умов раціональної організації банкрутства на підприємстві (1.3); систематизації – для визначення сенсу документування операцій та організації синтетичного та аналітичного обліку банкрутства (2.1, 2.2); метод наукової абстракції – при визначенні методологічного підґрунтя під час відображення звітності під час банкрутства підприємства (п.2.3); метод системного аналізу, метод аналізу динамічних рядів та метод статистичного аналізу – для аналізу структури та зміни фінансового стану підприємства (3.1); логічний аналіз – для визначення мети, завдання, джерел інформації та етапів санаційного аудиту банкрутства підприємства (3.2), метод структурного аналізу – для систематизації планування аналізу та санаційного аудиту банкрутства на підприємстві (3.3).

Наукова новизна кваліфікаційної роботи. У кваліфікаційній роботі отримали подальший розвиток:

- рекомендації щодо удосконалення обліку, аналізу та санаційного аудиту банкрутства в ПрАТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна».

Інформаційною базою дослідження є законодавчо-нормативні акти, наукові періодичні видання, монографії, матеріали науково-практичних конференцій, Інтернет-ресурси, дані Державної служби статистики України, Національні положення (стандарты) бухгалтерського обліку, міжнародні стандарти бухгалтерського обліку і фінансової звітності, дані обліково-інформаційної системи ПрАТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна»: первинні документи з обліку, облікові реєстри, фінансова та статистична звітність.

Практичне значення одержаних результатів. Результати кваліфікаційної роботи у частині удосконалення документального та електронного оформлення операцій доходу підприємства, розроблено робочий план рахунків, а також адаптовані до умов ПрАТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна» методика аналізу і санаційного аудиту банкрутства підприємства.

Апробація результатів кваліфікаційної роботи. Результати дослідження, що містяться в кваліфікаційній роботі, пройшли апробацію та отримали схвалення у ІХ Міжнародній науково-практичній конференції «Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи» (22-23 вересня 2023 року, м. Одеса).

Структура, зміст та обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна магістерська робота складається із вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел та додатків. Основний зміст кваліфікаційної роботи розміщено на 86 сторінках друкованого тексту, у тому числі 13 таблиць та 9 додатків на 28 сторінках. Список використаних літературних джерел налічує 51 найменування, яке подано на 8 сторінках.

Публікації здобувача за темою кваліфікаційної роботи:

1. Бондаренко О.М., Галкіна А.В., Труш І.В. Вплив зовнішніх та внутрішніх загроз на економічну безпеку підприємства. *Економіка, фінанси, право*. № 9'2023. С. 52-55.

2. Славінський В.І., Галкіна А.В., Труш І.В. Оцінка рівня економічної безпеки для проведення прогнозування банкрутства підприємства. *Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи: матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, 22-23 вересня 2023 р.)*. Одеса, 2023. С 239-242.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА САНАЦІЙНОГО АУДИТУ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Банкрутство підприємства як об'єкт обліку, аналізу та санаційного аудиту

Під час своєї діяльності будь-яке підприємство може опинитись в кризовій ситуації, яке може виникнути з різних внутрішніх та зовнішніх причин. На жаль, не подолання цих кризових явищ, все частіше, призводить до банкрутства юридичної особи. До початку повномасштабного вторгнення росії в Україну лише за умови фінансової кризи підприємство могло оголосити себе банкрутом, але, на жаль, військові дії призвели до:

- великої втрати потужностей підприємства внаслідок руйнації;
- міграції в більш безпечні місця професійних спеціалістів;
- знищення статутних, первинних та фінансових документів підприємства;
- окупації значної території України внаслідок чого значна частина підприємств перестала виконувати свої зобов'язання, що призвело до кризових ситуацій для їх контрагентів.

Таким чином, настання зазначених процесів може призвести до настання кризового стану – банкрутства підприємства.

Для більш глибокого розуміння дефініції «Банкрутство» нами був проведений аналіз за юридичними та економічними аспектами (дод. А) [1-3, 34, 35, 42, 43, 45, 49], а саме за трактуванням даного поняття за нормативно-законодавчою базою та сучасними поглядами провідних українських науковців. Таким чином можна зазначити, що як серед науковців так і серед нормативно-законодавчої бази відсутнє єдине твердження щодо поняття «банкрутство». Тому, на підставі розглянутих понять, пропонуємо під

банкрутством підприємства розуміти економічно критичний стан, внаслідок якого втрачається можливість суб'єкта господарювання проводити розрахунки за своїми борговими зобов'язаннями, що дає підставу господарському суду прийняти рішення щодо ліквідації даного підприємства.

Під час дослідження, нами був проведений аналіз всіх факторів, які можуть впливати на ЕКС (дод. Б) [49]. Погоджуємось з провідними науковцями, що до ЕКС підприємства можуть призвести як зовнішні так і внутрішні фактори. Вважаємо, що для досліджуваного підприємства слід віднести наступні фактори впливу:

1. Зовнішні фактори впливу:

- відмова контрагентів від виконання договірних взаємовідносин;
- скорочення кількості підписаних договорів та контрактів;
- падіння реалізаційних обсягів, що призводить до зменшення доходів;
- збільшення податкового тиску та цін на активи для підприємства;
- військові дії на території України;
- надзвичайні ситуації міжнародного характеру для здоров'я населення

певного регіону (світу) – пандемії.

2. Внутрішні фактори впливу:

- втрата ритмічності виробничого процесу;
- простій виробничих необоротних активів;
- здороження вартості готової продукції;
- втрата продуктивності праці співробітників підприємства;
- занадто великий обсяг надлишку нереалізованих запасів;
- існування внутрішніх непорозумінь між персоналом підприємства внаслідок чого відбувається плинність кадрового потенціалу;
- неякісний рівень маркетингової політики, що надає можливість конкурентам витіснити підприємство з ринку збуту готової продукції (товарів, робіт, послуг).

Таким чином, за умови тривалого ЕКС платоспроможність підприємства має тенденцію до постійного зменшення та призводить до оголошення його банкрутом.

Внаслідок проведеного дослідження нами було встановлено, що в залежності від фактичного фінансового стану підприємства та дій його адміністрації, процес проведення банкрутства може бути:

1. Реальним. Підприємство не має можливості поновити свою платоспроможність та збільшити фінансово-економічну стабільність, що призводить до юридичного оголошення суб'єкта господарювання – банкрутом.

2. Технічним. Даний вид банкрутства полягає в тому, що дебіторська заборгованість підприємства перевищує його кредиторську заборгованість, а розмір наявних активів є більшим по відношенню до фінансових зобов'язань. Під час виникнення технічного банкрутства слід застосувати ефективну антикризову програму, яка дозволить відновити платіжний стан підприємства та покрити свої зобов'язання. Тому, при такому виді банкрутства підприємство юридично не оголошує банкрутом.

3. Навмисним. Під час даного виду банкрутства неплатоспроможність підприємства виникає внаслідок корисного наміру керівника або адміністрації суб'єкта господарювання, що спричиняє навмисний економічний збиток, який призводить до банкрутства. Доведення даного факту юридично переслідується законодавством України.

4. Фіктивним. До фіктивного банкрутства належить вид банкрутства, за яким підприємство навмисно неоправдано оголошує про свій ЕКС для проведення відтермінування строків погашення кредиторської заборгованості та не повернення заздалегідь встановлених сум згідно договірних зобов'язань. За умови юридично доведеного даного злочину керівництво підприємства притягується, згідно карного законодавства, до відповідальності.

5. Випадковим. Даний вид банкрутства може настати внаслідок політичної нестабільності, військового стану, стихійного лиха та інших надзвичайних подій.

6. Необережним. Неєфективна робота та ризикові операції, які можуть мати місце на підприємстві, як правило призводять до виникнення даного виду боргу.

Справа про банкрутство підприємства може бути відкрита господарським судом, якщо була подана заява від кредитора, прокурора, державної аудиторської або податкової служби. На підставі розглянутої скарги ГС може призначити одну із трьох процедур:

- реорганізацію (процедура санації);
- ліквідацію;
- підписання мирової угоди між двома контрагентами.

Слід зазначити, що лише за умови не призначення санаційних процедур ГС задовольняє позов щодо оголошення контрагента-боржника – банкрутом. Також в рішенні суду повинна бути обов'язково призначена ЛК.

Оголошення суб'єкта господарювання банкрутом має значні наслідки, а саме:

- зупинка підприємницької діяльності;
- ЛК має право розпоряджатись активами підприємства-банкрута та його майновими правами (обов'язками);
- виникає зупинка по нарахуванням згідно договірних взаємовідносин за всіма видами заборгованостей пені та відсотків;
- визнаються не дійсними угоди від продажу майна від одного року до трьох місяців проведення реалізації даних активів до дати подання заяви до суду щодо визнання його банкрутом.

Таким чином, оголошення процедури банкрутства надає можливість поставити всіх контрагентів-кредиторів за чергою згідно КУПБ, попередити хаотичні настрої під час проведення виконавчого впровадження, з'ясувати наявність вільних та тимчасово вилучених обігових коштів для погашення

кредиторської заборгованості та позбавляє суб'єкта господарювання від всіх видів наявних боргів.

Лише після реалізації всіх активів підприємства-банкрута, ЛК отриманні грошові кошти направляє на покриття заборгованості перед контрагентами-кредиторами. Для проведення даних дій ЛК розподіляє всі претензії кредиторів за наступною черговістю:

1. Погашаються боргові зобов'язання, за якими мали місце забезпечення заставою.

2. Перераховується борг щодо виплат співробітникам підприємства (заробітна плата, компенсація за листком непрацездатності, відпускні та інші види нарахованих заробітних плат).

3. Задовольняють зобов'язання щодо податків до бюджету, розрахунків за обов'язковими платежами та розрахунками за страхуванням.

4. Перераховують борги на вимогу інших кредиторів, в яких відсутнє забезпечення заставою.

5. Повертаються внески до статутного капіталу, які були зроблені трудовим колективом підприємства.

За умови існування і інших кредиторів перед підприємством їх вимоги задовольняють лише після вище зазначеної черговості. Якщо залишку грошових коштів не вистачає на покриття всіх розмірів зобов'язань, то в даному випадку повернення зобов'язань проводять в пропорційному порядку до загального розміру боргу. Але, якщо після покриття всіх боргових зобов'язань перед кредиторами залишились активи, які належали підприємству-боржнику, то в даному випадку, вони за рішенням власника підприємства використовуються за його рішенням.

Аналіз джерел за напрямком дослідження свідчить про можливість уникнення банкрутства підприємства за умови запобігання неплатоспроможності підприємства. Як і на діяльність підприємства на його неплатоспроможність впливають фактори зовнішнього та внутрішнього впливу. Таким чином шляхом уникнення неефективного процесу

управлінської діяльності, введення до структури підприємства відділу контролінгу (планово-економічного відділу), пошуку нових ринків збуту, введення до виробництва нових видів виготовлення продукції, завчасного замовлення дефіцитних активів, постійного підвищення рівня кваліфікації працівників підприємства - все це надає можливість запобігти впливу внутрішніх факторів. Вважаємо, що попередження нестабільної політичної та економічної ситуації, недосконалого законодавства, значного рівня інфляційних процесів, недоброякісної конкуренції – призведе до уникнення зовнішніх факторів впливу на неплатоспроможність підприємства.

Нами було з'ясовано, що інколи замість оголошення банкрутства підприємства господарський суд приймає рішення щодо проведення санаційних заходів. Санаційні заходи – професійні заходи, які проводять з метою фінансового оздоровлення суб'єкта господарювання та спрямовуються на упередження ситуації щодо оголошення підприємства банкрутом і проведення його подальшої ліквідації.

Санаційні заходи можуть проводитись за трьома основними випадками:

- за добровільним рішенням адміністрації підприємства перебуваючи в умовах ЕКС підприємство може залучити зовнішніх спеціалістів (експертів) для розробки програми щодо стабілізації економічних процесів, які знаходяться в кризовому стані;

- під час направлення заяви до господарського суду підприємство-боржник може самостійно запропонувати умови санаційних заходів для стабілізації ситуації на своєму підприємстві;

- господарський суд після розгляду справи про можливе банкрутство, самостійно виносить рішення щодо застосування процесу санації з призначенням арбітражного керуючого. Перш за все таке рішення приймається задля поліпшення фінансової ситуації підприємства та для погашення зобов'язань суб'єкта господарювання перед бюджетом.

До підприємства боржника, в залежності від кризової ситуації, в якій він опинився, можуть бути застосовані різні форми санаційних заходів, а саме надання:

- дотацій та субвенцій, які надаються з бюджетних коштів;
- державного пільгового кредитування;
- державних гарантій за кредитними договорами банківським установам;
- цільових банківських кредитів;
- дозволу, щодо переведення боргових зобов'язань на іншу юридичну особу;
- права щодо реструктуризації короткострокових зобов'язань у довгострокові;
- права під гарантії санаторів проводити випуски цінних паперів;
- можливості відстрочки погасити облігації суб'єкта господарювання;
- можливості списати частину боргу підприємства.

Також санаційні заходи рекомендують застосовувати під час проведення реструктуризації підприємства-боржника шляхом проведення:

- приватизації (для підприємств державного сектору економіки);
- передачі в операційну або фінансову оренду (для підприємств державного сектору економіки);
- роздроблення на багатогалузеві підприємства;
- поглиблювання санаційного підприємства внаслідок його придбання;
- заходів щодо злиття з іншим підприємством, який має фінансово-стабільний стан.

Під час проведення всіх санаційних заходів керуючий даним процесом, який призначений господарським судом переймає всі права підприємства-боржника по управлінню його бізнесу. В зв'язку з тим, що санаційні процедури є складним процесом та мають особливості щодо їх проведення, тому рекомендуємо для уникнення значних помилок запросити юриста, який обізнаний в питаннях проведення оголошення банкрутства та санаційних заходів.

1.2. Нормативно-правове регулювання обліку, аналізу та санаційного аудиту банкрутства підприємства в умовах військового стану

Проведення процедури банкрутства підприємства є дуже складним та багатограним процесом. Особливу увагу потрібно приділяти правильному його проведенню згідно норм чинного законодавства.

Під час проведеного дослідження всі нормативно-законодавчі документи з огляду проведення банкрутства підприємства нами було розподілено на наступні сегменти:

- нормативно-законодавчі документи, які розкривають порядок та відповідальність щодо проведення банкрутства;
- нормативно-законодавчі документи, які розкривають документообіг під час проведення процедур з банкрутства суб'єкта господарювання;
- нормативно-законодавчі документи, які розкривають порядок проведення аналізу економічного стану підприємства під час виявлення можливого фіктивного банкрутства або доведення до такого стану;
- нормативно-законодавчі документи, які розкривають порядок проведення санації;
- нормативно-законодавчі документи, які розкривають професійні вимоги до арбітражних керуючих та порядок їх дій в разі банкрутства (ліквідації) підприємства.

До законодавчих документів з питань проведення банкрутства профільними державними установами постійно вносяться зміни та корегування. Так, дослідження виявило, що основною ціллю введення в дію КУПБ було удосконалення та закріплення нових правил та стандартів задля захисту прав боржника та його кредиторів. На жаль, юридичне регулювання зазначених суб'єктів до введення в дію КУПБ проводилось неефективно та суперечливо, що призводило до виникнення проблем по застосуванню правового поля. Тому, до КУПБ щоб задовольнити вимоги пред'явлені

кредиторами були включено порядок та зазначені умови щодо процесу відновлення ліквідності та платоспроможності підприємства-боржника.

Зазначимо, що крім КУПБ введені в дію і інші нормативно-законодавчі документи, які доповнюють порядок дій під час проведення банкрутства підприємства (табл. 1.1) [1-3, 6, 9-10, 36].

Таблиця 1.1

Нормативно-законодавчі документи, які розкривають порядок та відповідальність щодо проведення банкрутства

№ з/п	Тип документа, розробник	Назва нормативного документа	Дата та номер затвердження
1	Закон України	Кодекс України з процедур банкрутства	18.10.2018 № 2597-VIII
2	Закон України	Господарський Кодекс України	16.01.2003 № 436-IV
3	Закон України	Кримінальний кодекс України	05.04.2001 № 2341-III
4	Наказ Міністерства юстиції України	Про затвердження Порядку проведення спеціального моніторингу погашення заборгованості із заробітної плати підприємствами, установами та організаціями усіх форм власності, стосовно яких відкрито провадження у справі про банкрутство	06.03.2023 № 865/5
5	Наказ Міністерства юстиції України	Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства юстиції України з питань банкрутства щодо єдиного унікального ідентифікатора фізичної особи	06.10.2022 № 4318/5
6	Постанова Кабінету Міністрів України	Питання функціонування електронної торгової системи з продажу майна боржників у справах про банкрутство (неплатоспроможність)	02.10.2019 № 865
7	Наказ Міністерства економіки України	Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства	19.01.2006 № 14

Джерело: розроблено автором

Дії всіх працівників, які приймають участь в процесі банкрутства обов'язково повинні бути задокументовані. Перш за все це пов'язано з тим, що повинна залишитись доказова база як перед боржником так і перед кредиторами щодо правильного розподілу грошових коштів на покриття боргів суб'єкта господарювання. Перелік нормативно-законодавчих

документів, які розкривають документообіг під час проведення процедури банкрутства наведено в табл. 1.2 [15-17, 28, 33].

Таблиця 1.2

Нормативно-законодавчі документи, які розкривають документообіг під час проведення процедур з банкрутства суб'єкта господарювання

№ з/П	Тип документа, розробник	Назва нормативного документа	Дата та номер затвердження
1	Наказ Міністерства юстиції України	Про затвердження Вимог до форми та порядку ведення реєстру вимог кредиторів у справах про банкрутство (неплатоспроможність)	17.08.2020 № 2778/5
2		Про затвердження інформаційних та технологічних карток адміністративних послуг з видачі, переоформлення, видачі дубліката та анулювання свідоцтва про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого, що надаються Міністерством юстиції України	02.03.2020 № 733/5
3		Про затвердження Порядку функціонування автоматизованої системи «Банкрутство та неплатоспроможність»	18.02.2020 № 594/5
4		Про затвердження форми Декларації про майновий стан боржника у справі про неплатоспроможність	21.08.2019 № 2627/5
5		Про затвердження Положення про Єдиний реєстр підприємств, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство	15.09.2011 № 3018/5

Джерело: розроблено автором

На жаль, інколи процес банкрутства є фіктивним і незаконним процесом. Тому, для підтвердження даних ознак цього процесу потрібно проводити аналіз його фінансового стану (табл. 1.3) [14].

Згідно КУПБ одним із нововведень є застосування: ліквідаційних процедур, процесу санації та можливість розпоряджатися необоротними активами (майном) підприємства-боржника. Нами було з'ясовано, що внаслідок особливості діяльності підприємств державного сектору економіки, роз'яснення щодо процесу санації для даних підприємств проводяться також з урахуванням норм Постанови Кабінету Міністрів України № 38 (табл. 1.4) [5, 20].

Зазначимо, що для проведення процесу банкрутства ще одним нововведенням є умови роботи арбітражного керуючого. А саме,

Таблиця 1.3

Нормативно-законодавчі документи, які розкривають порядок проведення аналізу економічного стану підприємства під час виявлення можливого фіктивного банкрутства або доведення до такого стану

№ з/п	Тип документа, розробник	Назва нормативного документа	Дата та номер затвердження
1	Наказ Міністерства юстиції України	Про затвердження Порядку проведення аналізу фінансово-господарського стану суб'єктів господарювання щодо наявності ознак фіктивного банкрутства, доведення до банкрутства, приховування стійкої фінансової неспроможності, незаконних дій у разі банкрутства	10.09.2020 № 3105/5

Джерело: розроблено автором

Таблиця 1.4

Нормативно-законодавчі документи, які розкривають порядок проведення санації

№ з/п	Тип документа, розробник	Назва нормативного документа	Дата та номер затвердження
1	Постанова Кабінету Міністрів України	Про затвердження Порядку погодження умов і порядку проведення санації державних підприємств до відкриття провадження у справі про банкрутство за рахунок небюджетних джерел фінансування	30.01.2013 № 38
2	Наказ Міністерства юстиції України	Про затвердження примірних форм плану санації боржника у справі про банкрутство та плану реструктуризації боргів боржника у справі про неплатоспроможність	24.10.2019 № 3258/5

Джерело: розроблено автором

господарський суд призначає АК внаслідок клопотання, яке надходить від зборів кредиторів. А якщо таке клопотання відсутнє – господарський суд все рівно має право призначити арбітражного керуючого. За попередніми нормативними документами суд призначав тільки одного АК, а згідно КУПБ – трьох. Також змінились умови та розміри проведення оплати АК. Для відповідності та підвищення своєї професійної кваліфікації АК повинен відповідати умовам, які зазначені в нормативно-законодавчій базі (табл. 1.5) [8, 11- 13, 17, 19-27, 29-32].

Нормативно-законодавчі документи, які розкривають професійні вимоги до арбітражних керуючих та порядок їх дій в разі банкрутства (ліквідації) підприємства

№ з/п	Тип документа, розробник	Назва нормативного документа	Дата та номер затвердження
1	Наказ Міністерства юстиції	Про затвердження Переліків обов'язкових питань, за якими проводиться навчання осіб, які мають намір здійснювати діяльність арбітражного керуючого, для підготовки арбітражних керуючих у справах про банкрутство страхових організацій та у справах про банкрутство державних підприємств та господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі	18.08.2023 № 2996/5
2		Про зупинення проведення перевірок діяльності арбітражних керуючих на термін дії воєнного стану в Україні	07.06.2022 № 1155/7
3		Про затвердження професійного стандарту «Арбітражний керуючий»	12.01.2022 № 95-22
4		Про затвердження Правил ведення діловодства та архіву арбітражного керуючого	10.01.2020 № 93/5
5		Про порядок подання арбітражними керуючими обов'язкових відомостей (інформації)	18.02.2020 № 593/5
6		Про затвердження Порядку здійснення контролю за діяльністю арбітражних керуючих	06.12.2019 № 3928/5
7		Питання подання арбітражними керуючими обов'язкових відомостей (інформації)	17.10.2019 № 3193/5
8		Про затвердження Порядку тимчасового зупинення права на здійснення діяльності арбітражного керуючого	17.10.2019 № 3192/5
9		Про затвердження Порядку видачі, переоформлення, видачі дублікату та анулювання свідоцтва про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого	17.10.2019 № 3191/5
10		Про затвердження Положення про Кваліфікаційну комісію арбітражних керуючих	25.09.2019 № 2994/5
11		Про затвердження Положення про Дисциплінарну комісію арбітражних керуючих	25.09.2019 № 2993/5
12		Про затвердження Порядку використання посвідчення і печатки арбітражного керуючого	24.09.2019 № 2984/5
13		Про затвердження Порядку формування і ведення Єдиного реєстру арбітражних керуючих України	19.09.2019 № 2969/5
14		Про затвердження Положення про систему підготовки і перепідготовки осіб, які мають намір здійснювати діяльність арбітражного керуючого, підвищення кваліфікації та перепідготовки арбітражних керуючих, їх підготовки у справах про банкрутство страхових організацій та у справах про банкрутство державних підприємств та господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі	13.08.2019 № 2536/5
15		Про затвердження Порядку складання кваліфікаційного іспиту особами, які мають намір здійснювати діяльність арбітражного керуючого	13.08.2019 № 2535/5
16		Про порядок подання арбітражними керуючими (розпорядниками майна, керуючими санацією, ліквідаторами) обов'язкових відомостей (інформації)	18.01.2013 № 130/5
17		Про деякі питання ведення і подання арбітражним керуючим (розпорядником майна, керуючим санацією, ліквідатором) статистичної звітності, оперативної звітності та інформації про свою діяльність	18.01.2013 № 129/5

Джерело: розроблено автором

Вплив воєнного стану та підготовка України до вступу в ЄС призвели до необхідності зміни нормативно-законодавчої бази у відповідності до стандартів Європейського Союзу. Так, протягом 2023 року був прийнятий Закон № 2971-IX та № 2911-IX. Слід зазначити, що крайній Закон направлено на узгодження Президенту України та розкриває процес проведення військових банкрутств. Нами, було проаналізовано зміст обох нормативних документів, що дало можливість зробити наступні висновки щодо нововведень:

1. Під час дії військового стану є особливості щодо проведення процесу банкрутства. Згідно Закону № 2911-IX вводяться тимчасові положення дія, яких буде проводитись під час військового стану та наступних 6 місяців після закінчення строку його легітимності:

- проводити збори можливо в дистанційному форматі;
- у разі не належного виконання своїх обов'язків згідно КУПБ звільняється від дисциплінарної відповідальності АК за умови перебування боржника на окупованих територіях або територіях де проводяться бойові дії;
- надається право судовій установі: продовжувати окремі процесуальні строки щодо проведення попередніх засідань, оголошень щодо проведення аукціонів, виконувати план санаційної процедури або реструктуризацій зобов'язань підприємства-боржника, проводити ліквідаційну процедуру;
- зупиняється нараховувати відсотки по зобов'язанням підприємства-боржника та нарахування штрафних санкцій, якщо боржник не виконує свої зобов'язання;
- проводиться обов'язкова оцінка збитку, який був завданий боржнику через збройну агресію рф.

2. Оновлені повноваження, які надаються РМ під час процедури банкрутства. Згідно даних оновлень, які на відміну від попередньої зміни вводиться на постійній основі, боржник зобов'язаний:

- надати можливість РМ користатись фінансовою, управлінською та податковою інформацією підприємства;

- проводити друк та копіювання потрібних для роботи документів;
- надати фінансову, податкову та статистичну звітність.

3. Розширено перелік рішень суду за якими можна проводити касаційні оскарження. Згідно КУПБ не можна проводити оскарження постанов за апеляційним та господарським судом, які були прийняті за результатом їх судового перегляду. Слід зазначити, що крайні зміни норм чинного законодавства збільшують кількість судових ухвал, які можна оскаржити за умови подачі касаційної заяви:

- ухвала засідання, яке було проведено попередньо;
- ухвала за грошовими вимогами кредиторів за якими закінчився строк щодо їх подання;
- ухвали, які були введені по результатах заяв що розглядались в межах справи про банкрутство підприємства-боржника.

4. Зміна місця перебування боржника не впливає на територіальну підсудність справи. Зазначимо, що недобросовісні боржники дуже часто штучно змінювали територіальну підсудність справи і тим самим, мали вплив на рішення суду.

5. Застосування розгляду заяви щодо справи банкрутства проводиться за спрощеним позовним провадженням. Задля оптимізаційних строків розглядів справи – позовні заяви будуть розглядатись згідно правил за спрощеним позовним провадженням. Але, за умови рішення суду, позовна заява може розглядатись і загальному порядку позовного провадження.

6. Встановлено порядок та строки щодо надання апеляційною та касаційною інстанцією справи до суду. Задля запобігання затягування термінів перегляду справи і подальшого їх оскарження встановлюються чіткі строки роботи зі справами та їх розгляду.

7. Рішення суду щодо подання двох та більше заяв від кредиторів. Як зазначає КУПБ за умови подання двох та більше позовних заяв до господарського суду за одним і тим самим боржником, судова інстанція відкриває судові провадження за заявою, яка була першою зареєстрованою в

суді. Але за умови, що вона відповідає вимогам КУПБ. Таким чином господарський суд інші позовні заяви - не розглядає.

8. Оновлено (доповнено) список осіб, до яких можна застосовувати субсидіарну відповідальність за боргами боржника. Відповідальність за субсидіарним принципом почала застосовуватись відносно недавно і її метою є виявлення та притягнення до суду кола винних осіб, які довели підприємство-боржника до стану банкрутства. Таким чином, якщо активів підприємства-боржника не вистачить на покриття боргових зобов'язань, то за субсидіарною відповідальністю на винних осіб перекладається розмір непокритого боргу.

9. Підписання мирових угод є підставою для закриття судового провадження. Мирова угода між двома контрагентами анонсується в загальних положеннях ГПКУ. В даному кодексі зазначається, що мирова угода може бути підписана в будь-який проміжок часу слухання позовної заяви. На підставі підписаної даної угоди проводиться закриття справи про банкрутство.

10. Застосування санаційних процедур після оголошення підприємства-боржника банкрутом. Дана процедура можлива лише за умови офіційного звернення (клопотання) від зборів кредиторів щодо проведення (застосування) санаційних процедур. Під час проведеного дослідження, нами було з'ясовано, що суд може відмовити зборам кредиторів в проведенні санаційних процедур і готувати підприємство-боржника до проведення його ліквідації. Але, така дія суду не є перепорою щодо подання такого клопотання (звернення) повторно.

11. Поновлення судового провадження щодо справи банкрутства за умови виявлення активів боржника. Якщо після закриття справи про банкрутство буде виявлено, що боржник має майно на окупованих рф території – суд має право поновити судове провадження щодо справи про банкрутство. Але, за умови, що дана подія не відбулась і підприємство-боржник є підприємством яке належало до державного сектору економіки, то в даному випадку майно підприємства-боржника переходить до державної власності.

12. Введено в дію автоматизовану систему «Банкрутство та неплатоспроможність». Дана система поєднує в собі інформаційні бази в яких зберігається інформація щодо етапів судового провадження та показники фінансового стану підприємства-боржника. Єдиний реєстр боржників та Електронний кабінет арбітражного керуючого – також входять до цієї автоматизованої системи. Пов'язані особи щодо справи про банкрутство також будуть мати доступ до даної бази.

1.3. Організація і задачі обліку, аналізу та санаційного аудиту банкрутства підприємства в умовах ПрАТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна»

Під час судового провадження, облікова інформація є основним джерелом доказів щодо ефективних або неефективних дій управлінського складу суб'єкта господарювання, який призвів підприємство до банкрутства. Крім того, на підставі облікових даних, а саме звітності підприємства, проводиться фінансово-економічний аналіз підприємства-боржника для з'ясування його реального фактичного стану та знаходження факторів, які до цього призвели.

Особливу увагу під час організації проведення процесу банкрутства приділяють дотриманню строків проходження документів між етапами даного процесу. Згідно КУПБ після отримання заяви від підприємства-боржника Господарський суд, якщо немає підстав по відмові щодо прийняття заяви, повинен протягом п'яти днів:

- приймати додаткову інформацію (докази), щодо відкриття судового провадження;
- вживати заходи щоб забезпечити вимоги кредиторів.

Після проведення ухвали щодо прийняття заяви не пізніше ніж чотирнадцяти денний термін Господарський суд проводить підготовче засідання на якому виносить рішення щодо відкриття (відмови відкриття)

провадження за справою про банкрутство. З цього часу Господарський суд може накласти арешт на майно підприємства-боржника, задовольняти пред'явлені вимоги від кредиторів до боржника, встановлювати обмеження щодо корпоративних прав засновників підприємства-боржника, надавати ухвалу щодо проведення реструктуризації або ліквідації боржника.

В більшості випадках Господарський суд задовольняє вимогу боржника щодо оголошення його банкрутом та припинення його юридичної діяльності шляхом ліквідації. Про цей стан обов'язково повинно бути внесено відповідний запис в Єдиний державний реєстр юридичних та фізичних осіб. Нами було з'ясовано, що підставою для ліквідації підприємства може бути:

- рішення власника;
- рішення судової установи, яке не зв'язане з банкрутством;
- проведення ліквідаційних заходів шляхом оголошення підприємства-боржника – банкрутом.

Слід наголосити, що термін проведення ліквідаційної процедури для кожного підприємства може бути різний. Проте, частина 5 статті 105 ЦК передбачає приймання вимог від кредиторів не менше ніж два місяця. Вважаємо, що зазначеного періоду для проведення ліквідації підприємства – замало. Це пов'язано з значною кількістю перевірок, які повинні бути проведені на підприємстві-боржника. Таким чином, зазвичай ліквідаційна процедура може тривати від 2 до 12 місяців (і більше). Тому, для прискорення періоду даного процесу потрібно знати всі етапи і роботи, які на них виконуються.

На першому етапі ліквідації підприємства його засновник (учасники або акціонери) повинні прийняти рішення щодо юридичного припинення своєї діяльності. Дане рішення обов'язково оговорюється на зборах та оформлюється шляхом занесення цієї інформації до протоколу загальних зборів власників (учасників). На цьому ж етапі потрібно оговорити склад ЛК.

Наступний етап тривалістю до трьох днів пов'язаний з наданням інформації до установи, яка проводить державну реєстрацію підприємств в

Україні щодо початку ліквідаційних процедур у підприємства-боржника. Боржник повинен надати до даної державної установи ксерокопію примірника оригінала протоколу щодо припинення діяльності, який повинен бути засвідчений нотаріально. До протоколу також додається документ, в якому зазначається склад ЛК. Орган державної реєстрації повинен внести зміни до реєстру юридичних осіб і зазначити, що підприємство-боржник знаходиться на етапі припинення своєї діяльності.

На третьому етапі підприємство-боржник повинен повідомити контролюючі органи про рішення проведення процедури ліквідації.

Четвертий етап передбачає виявлення за даними обліку всіх кредиторів підприємства-боржника та направлення до них повідомлення, щодо початку процедури ліквідації. Даний захід проводиться з метою отримання від контрагентів вимог щодо розміру зобов'язань.

Під час проведення п'ятого етапу проводиться реалізація необоротних активів підприємства, розрахунок з контрагентами-кредиторами та формування ЛБ. Перш ніж реалізувати необоротні активи – слід провести інвентаризацію та оцінку майна.

На шостому етапі ліквідації підприємства-боржника відбувається звільнення співробітників. Згідно КЗПП всі наймані працівники є юридично захищеними в момент ліквідації підприємства і це зазначається в пункті 1 ст. 40 даного закону. Тому, припинення трудових відносин повинно відбуватись наступним чином:

- не менше ніж за два місяця письмово провести попередження співробітників підприємства щодо їх звільнення;
- підлягають обов'язковому працевлаштуванню категорії працівників, які мають соціальний захист, а саме: мають дитину до трьох років або дитину інваліда; самотня мати, яка виховую дитину до 14 років; вагітна жінка;
- обов'язково виплачується вихідна допомога;
- відображення розрахунку з співробітниками.

Наступний етап передбачає звернення до банківських установ для закриття всіх наявних поточних рахунків. Крім того, на цьому етапі потрібно анулювати всі наявні свідоцтва, дозволи підприємства та виключити його з реєстрів.

Восьмий етап передбачає проведення перевірки контролюючим органом. Але, за умови, якщо підприємство-боржник протягом більшим за 1095 днів не мав руху грошових коштів на поточному рахунку, звільнив працівників підприємства та не має податкових боргів – керівником ДПС може бути прийнято рішення щодо не проведення документальної перевірки.

Дев'ятий етап окреслює підписання обхідного листа органом ДПС підприємству-боржнику та направлення даного документа до Єдиного державного реєстру, що є доказом відсутності заперечення щодо надання можливості припинити юридичну діяльність. Обов'язково до Єдиного державного реєстратора потрібно подати довідку з Пенсійного фонду України.

Кожне підприємство, навіть після припинення своєї діяльності (ліквідації) зобов'язане передати кадрові та облікові документи до установ на довготривале збереження в архів. Передача зазначених документів фіксується відповідною довідкою архівної установи. На десятому етапі також потрібно знищити печатки та штампи. Даний процес кожне підприємство проводить самостійно і підтверджує його шляхом складання відповідного акту.

На останньому (одинадцятому етапі) проводиться занесення відомості щодо припинення юридичної діяльності в Єдиний державний реєстр. Надалі державний реєстратор вносить в Реєстр інформацію про ліквідацію підприємства-боржника та надає ліквідаційній комісії повідомлення про проведення державної реєстрації припинення юридичної особи.

Слід зазначити, що хоча ПрАТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна» є фінансово не стійким підприємством і має збитки в кінці звітнього періоду, але наступний аналіз показників його діяльності надає шанси щодо виходу з даного скрутного становища та не оголошувати себе банкрутом.

Висновки до розділу 1

1. Для більш глибокого розуміння дефініції «Банкротство» був проведений аналіз за юридичними та економічними аспектами. Внаслідок чого зроблено висновок, що як серед науковців так і серед нормативно-законодавчої бази відсутнє єдине твердження щодо поняття «банкротство».

2. Під час дослідження, був проведений аналіз всіх факторів, які можуть впливати на ЕКС. Було з'ясовано, що до ЕКС підприємства можуть призвести як зовнішні так і внутрішні фактори.

3. Встановлено, що в залежності від фактичного фінансового стану підприємства та дій його адміністрації, процес проведення банкрутства може бути: реальним, технічним, навмисним, фіктивним, випадковим та необережним.

4. Вважаємо, що попередження нестабільної політичної та економічної ситуації, недосконалого законодавства, значного рівня інфляційних процесів, недоброякісної конкуренції – призведе до уникнення зовнішніх факторів впливу на неплатоспроможність підприємства.

5. Запропоновано дефініція «Санаційні заходи». Під санаційними заходами розуміють професійні заходи, які проводять з метою фінансового оздоровлення суб'єкта господарювання та спрямовуються на упередження ситуації щодо оголошення підприємства банкрутом і проведення його подальшої ліквідації.

6. В зв'язку з тим, що санаційні процедури є складним процесом та мають особливості щодо їх проведення, тому рекомендуємо для уникнення значних помилок запросити юриста, який обізнаний в питаннях проведення оголошення банкрутства та санаційних заходів.

7. Встановлено, що під час судового провадження, облікова інформація є основним джерелом доказів щодо ефективних або неефективних дій управлінського складу суб'єкта господарювання, який призвів підприємство до банкрутства. На підставі облікових даних, а саме звітності підприємства,

проводиться фінансово-економічний аналіз підприємства-боржника для з'ясування його реального фактичного стану та знаходження факторів, які до цього призвели.

8. З'ясовано, що особливу увагу під час організації проведення процесу банкрутства приділяють дотриманню строків проходження документів між етапами даного процесу.

РОЗДІЛ 2
ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ
БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ПРАТ «ІМПЕРІАЛ
ТОБАККО ПРОДАКШН УКРАЇНА»

2.1. Документальне оформлення здійснення банкрутства підприємства в умовах військового стану

Під час проведення ліквідаційних заходів працівникам облікового апарату надається значна увага зі сторони ЛК. Це пов'язано з тим, що бухгалтер на підставі даних бухгалтерського обліку надає інформацію про стан розрахунків з контрагентами (дебіторами та кредиторами), проводить розрахунок вихідної допомоги, формує інформацію для ЛБ, проводить відображення ліквідації та інвентаризаційного процесу пов'язаного з банкрутством за документальним оформленням. Ліквідаційною комісією може бути прийнято рішення:

- не звільняти працівників облікового апарату до початку ліквідації;
- під час ліквідаційних заходів запросити зовнішнього фахівця з обліку (підприємця);
- запросити вести облік ліквідації аудиторську фірму;
- власник або керівник підприємства-боржника особисто проводить документування та облік банкрутства.

Документ, який засвідчує волевиявлення щодо проведення процедури банкрутства підприємства є протокол зборів засновників. Для того щоб рішення щодо початку процесу банкрутства не було оскаржено в судовій установі потрібна присутність не менше ніж 50 % засновників підприємства-боржника та проста більшість їх присутність повинна проголосувати за це рішення.

Протокол зборів засновників повинен складатись державною мовою з обов'язковим зазначенням наступних пунктів:

- етапи проведення та строки ліквідації;
- кількість членів ЛК з зазначенням ПІБ та реєстраційних номерів облікової картки платника податків;
- вимоги, обов'язки та права, які висуваються до ЛК;
- порядок роботи суб'єкта господарювання в період його ліквідації;
- оформлення ЛБ на підставі підсумків роботи комісії.

Кількість членів ЛК може бути різним. Це може бути лише тільки ліквідатор або ж група з керівників управлінських ланок (засновник підприємства, директор, головний бухгалтер, юрист і т.і.).

На підставі протоколу зборів засновників до держреєстратора направляється повідомлення щодо рішення провести ліквідацію. В наступні 24 години держреєстратор вносить інформацію щодо ліквідації підприємства до єдиного державного реєстру та направляє також повідомлення до статистики, ДПС, Пенсійного фонду України. До причин, за якими держреєстратор може відмовити зареєструвати рішення зазначається в ЗУ № 755 ст. 28.

Після проведення за ЄДРБ відомостей щодо початок проведення процедури банкрутства виникає на цей час заборона щодо:

- реєстрування змін за установчими документами;
- внесення до ЄДРБ щодо відокремлених структурних підрозділів підприємства-боржника (окрім закриття);
- проводити реєстрацію нової юридичної особи учаснику, який прийняв рішення щодо процедури банкрутства.

Слід зазначити, що держреєстратор також повинен провести опублікування повідомлення щодо ліквідації боржника у виданні, інформація за яким направлена на отримання від кредиторів вимог. Строк очікування на вимоги може бути в межах від 2 до 6 місяців. До таких видань можна віднести видання: «Бюлетень державної реєстрації» та «Урядовий кур'єр».

Під час проведення процедури банкрутства обов'язковою складовою є надсилання письмового повідомлення-листа кожному кредитору. Цей лист може бути надісланий як цінний або рекомендований.

Для проведення заходів пов'язаних з банкрутством підприємства ЛК повинна перевірити та порівняти облікові залишки засобів та джерел підприємства-боржника з їх реальною наявністю. Тому, згідно норм чинного законодавства потрібно провести суцільну інвентаризацію, яка перевірить наявність:

- предметів переданих та отриманих суб'єкту господарювання в оренду;
- матеріальних цінностей, які занесені до відповідального зберігання;
- матеріальних цінностей, які направлені на переробку, комісію або монтаж;
- умовних активів і зобов'язань.

Дата проведення суцільної інвентаризації призначається ліквідаційною комісією. В ході проведення інвентаризації члени комісії фіксують недостачу та надлишок залишків, заповнюють інвентаризаційні описи та складають Акт інвентаризації.

Після інвентаризаційних заходів потрібно закрити всі поточні рахунки підприємства-боржника окрім одного. Даний рахунок слід використовувати під час процесу ліквідування підприємства та проведення наступних виплат.

За умови рішення суду щодо проведення санаційних заходів – керуючий санацією відкриває спецрахунок. Це окремий рахунок підприємства-боржника, який використовується під час проведення реалізації необоротних активів. Для відкриття заявленого рахунку до банківської установи потрібно подати:

- підписану керівником санації заяву на відкриття рахунку;
- засвідчену нотаріально або представником банківської установи копію рішення суду щодо проведення санаційної процедури.

Одним із основних документів санаційного процесу є формування Звіту санаційного керуючого. Даний звіт повинен надати наступну інформацію:

- інформацію про хід проведення санаційного плану;
- залишки по балансу підприємства-боржника на крайню дату його звітування;
- наявність прибутків або збитків та їх розрахунок;
- стан грошових коштів та їх еквівалентів;
- відомості про дебіторську та кредиторську заборгованість.

Також звіт санаційного керуючого повинен включати доказову інформацію щодо погашення кредиторських вимог.

Якщо в рішенні суду буде ухвалено щодо проведення реструктуризації боргових зобов'язань, то в такому випадку арбітражному керуючому потрібно до банківської установи подати наступний пакет документів:

- підписану керівником реструктуризації заяву на відкриття поточного рахунку;
- засвідчену нотаріально або представником банківської установи копію рішення суду щодо відкритого судового провадження на ім'я боржника та проведення реструктуризаційної процедури.

В ході дослідження нами було з'ясовано, що для проведення процедури банкрутства за рішенням суду до цієї інстанції боржник або кредитор подають різний пакет документів.

КУПБ чітко регламентує склад документів до подання судовій установі:

1. Заяву про відкриття провадження. Дану заяву подає кредитор або боржник та має наступні реквізити до заповнення:

- назва ГС який отримує заяву;
- назва підприємства-боржника, юридична та фактична адреса знаходження, ідентифікаційний код;
- назва підприємства-кредитора, юридична та фактична адреса знаходження, ідентифікаційний код;
- обставини за яких проведено ініціювання звертання до суду;
- пакет документів щодо проведення ініціювання, які прикладаються до заяви.

В свою чергу, вміст пакету документів щодо проведення ініціювання може включати:

- квитанцію оплати судового збору;
- довіреність, якщо справу в суді представляє інша особа;
- підтвердження перерахунку до арбітражного керуючого винагороди за виконання своїх повноважень;
- підтверджуючі документи щодо пересилання підприємству-боржнику заяви та інших доказових документів.

В заяві кредитор повинен відобразити інформацію про суму вимоги, в якій буде зазначено окремо розмір самого боргу (боргів) та розмір штрафних санкцій щодо не повернення. Згідно норм чинного законодавства кредитори підприємства-боржника мають всі права щодо об'єднання своїх вимог і надіслати звернення до суду направивши одну спільну заяву.

Крім кредиторів, заяву до суду щодо оголошення банкрутства може також подати і підприємство-боржник. Для відкриття впровадження підприємство-боржник до заяви додає:

- квитанцію оплати збору суду;
- довіреність, якщо справу в суді представляє інша особа;
- підтвердження стану неплатоспроможності;
- підтвердження перерахунку до арбітражного керуючого винагороди за виконання своїх повноважень;
- установчі та реєстраційні документи підприємства-боржника;
- баланс (Звіт про фінансовий стан) підприємства-боржника на крайню дату подання звітності;
- повний список кредиторів, з зазначенням їх місця знаходження та вимог, які вони встановлюють;
- список та місце розташування необоротних активів підприємства-боржника з зазначенням їх балансової вартості;

- список активів, які знаходяться під заставою або є обтяження іншого способу; місце перебування таких активів, їх вартісні ознаки та інформаційні дані по кредиту, який має обтяження на користь цього майна;

- довідку з органу приватизації, в якій зазначають інформацію за володінням державної власності, яку ще не встигли включити до статутного капіталу підприємства;

- список дебіторів, які ще не виконали свої зобов'язання боржнику, зазначається розмір зобов'язань, термін їх виконання, підстави їх появи;

- інформацію та реквізити за всіма відкритими рахунками підприємства-боржника в усіх банківських установах;

- інформацію та реквізити за всіма відкритими рахунками підприємства-боржника в усіх банківських установах за якими обліковуються права цінних паперів;

- протокол з проведення конференції трудового колективу підприємства-боржника, в якому зазначається представника від трудового колективу для подальшої роботи по справі про банкрутство;

- інші документи.

Слід зазначити, що підприємство-боржник має право подати до ГС заяву лише за умови наявного майна, якого буде достатньо для погашення всіх витрат за даним впровадженням.

Під час будь-якого періоду проведення процедури банкрутства контрагенти можуть домовитись між собою і підписати документ – Мирова угода. Мировою угодою вважається документ, який в письмовій формі зазначає спільне бажання контрагентів провести розстрочку або списати борги. Проведене нами дослідження з'ясувало, що ГС затверджує текст цієї мирової угоди і її зміст може визначати вимоги, які забезпечені порукою. Основний перелік пунктів в Мировій угоді може бути наступний:

- перелік кредиторів;

- зобов'язання підприємства-боржника щодо відшкодування боргів;

- перелік кредиторів, які не прийняли участь або не проголосували за мирову угоду.

В господарській діяльності зустрічаються випадки коли Мирова угода признається не дійсною:

- боржник надав неправильну інформацію про необоротні активи;
- внаслідок підписання Мирової угоди може настати банкрутство підприємства-боржника;
- якщо відбувся один із випадків зазначених в ЦКУ.

Якщо Мирова угода була визнана не дійсною - проводиться процес поновлення банкрутства підприємства з формуванням списку боргів. Нами було встановлено, що мирову угоду можна розірвати згідно рішення суду внаслідок не виконання боржником не менше ніж третини кредиторських вимог або призводять до дій, які наносять збиток кредиторам.

Бувають ситуації за якими підприємству потрібно пред'явити довідку про банкрутство. В такому випадку слід звернутись до відповідальної особи в Міністерстві юстиції України. Це пов'язано з тим, що обов'язковим реквізитом даного документа є наявність печатки даного закладу. Даний документ підтверджує наявність або відсутність процедури банкрутства та вміщує наступну інформацію:

- номер довідки, який фіксується в книзі реєстрації виданих довідок;
- дату і час створення довідки;
- інформацію про заявника даної довідки;
- інформацію за якою проводиться пошук даних;
- інформацію про наявність (відсутність) в реєстрі про банкрутство даних про підприємство;
- інформацію про особу, яка створила довідку.

Максимальний термін дії довідки про банкрутство – 1 місяць. Таким чином, після спливання даного терміну довідка перестає мати юридичну силу та потребує поновлення.

2.2. Синтетичний та аналітичний облік банкрутства підприємства

Бухгалтерський облік банкрутства підприємства, навіть під впливом військового стану, все рівно продовжує вестись за загальноновстановленим порядком та не має особливостей до цього процесу. Після прийняття рішення щодо початку процесу банкрутства та подання належних документів до держреєстратора, наступним етапом є відображення в обліку проведення інвентаризації та оцінки майна підприємства-боржника. Проведення зазначених етапів дозволить з'ясувати ліквідаційній комісії загальний розмір майна підприємства.

Оцінку майна підприємства-боржника може провести як ЛК так і незалежний професійний оцінювач. Але, якщо ліквідується державне, комунальне підприємство або підприємство, яке має державну частку майна – то в даному випадку проведення оцінки майна незалежним професійним експертом (оцінювачем) є обов'язкова.

Нами було з'ясовано, що здійснення оцінки майна проводиться за справедливою вартістю об'єктів та має відміну встановлення за різними групами формують свою оцінку за допомогою:

- необоротні активи –ринкової або відновлюваної вартості;
- запаси – реалізаційної вартості;
- цінні папери – поточної вартості, яка встановлюється на фондовому ринку.

Таким чином для проведення оцінки активів потрібно провести їх переоцінку. Ліквідатор підприємства несе відповідальність за проведення даного процесу. Для проведення переоцінки проводиться порівняння балансової та справедливої (експертної) вартості об'єктів. За умови збільшення вартості необоротних активів – проводиться процес дооцінки об'єкта, який в обліку відображається на рахунку 41 «Капітал у дооцінках». Внаслідок зменшення їх вартості – проводиться процес їх уцінки. Згідно

інструкції по застосуванню плану рахунків уцінка необоротних активів відображається:

- за умовами першої уцінки – на рахунку 975 «Уцінка необоротних активів і фінансових інвестицій»;
- за умовами повторних переоцінок внаслідок попередніх дооцінок – спочатку корегується рахунок 41 з подальшим корегуванням рахунку 975.

Після проведення суцільної інвентаризації підприємства-боржника в обліку може бути виявлена безнадійна заборгованість. Якщо вона не буде повернута (списана) до моменту складання «нульового» балансу, то за рішенням ЛК її потрібно списати з балансу суб'єкта господарювання. За методикою списання таких заборгованостей це слід зробити за допомогою позабалансового обліку.

З проведеного дослідження нами було з'ясовано, що під час ліквідації підприємства, потрібно звільнити всіх працівників та виплатити їм заробітну плату за відпрацьований час в звітному місяці, компенсацію за невикористану відпустку та вихідну допомогу. Для проведення двох останніх виплат підприємство повинно сформувавши в обліку відповідні забезпечення. Слід зазначити, що компенсація за невикористану відпустку проводиться за рахунок попередньо нарахованого резерву відпусток (рах. 471). Таким чином, під час підготовки підприємства до ліквідації потрібно створити резерв на розмір вихідної допомоги.

Для вчасного його створення потрібно заздалегідь підготувати, сформувавши та затвердити відповідні накази по особовому складу. Хочемо наголосити, що підготовка до процедури звільнення співробітників підприємства, яке ліквідується зафіксована в КЗПП (пункт 1 частина 1 стаття 40 та 49) [4]. В даному нормативному документі зазначаються граничні строки протягом яких керівництво підприємства повинно повідомити різні установи та працівників щодо проведення майбутньої ліквідації. Так, профспілкову організацію, якщо вона передбачена колективним договором, потрібно повідомити не менше ніж за три місяця до ліквідації. За два місяці до

проведення звільнення працівників підприємство повинно видати наказ в якому буде зазначено дата звільнення всіх працівників та причини звільнення. До державної служби зайнятості за місцем юридичної реєстрації підприємства-боржника повинно прийти повідомлення щодо початку процесу ліквідації не менше ніж за два місяця до даного процесу (форма № 4-ПН). Також за два місяця до початку ліквідації управлінський апарат підприємства-боржника письмово повідомляє і своїх працівників.

Після ознайомлення з цим повідомленням підприємство не має право за своєю ініціативою звільнити працівника. В зазначену дату початку процесу ліквідації підприємство своїм наказом звільняє працівників з обов'язковим ознайомленням даного наказу та проводить повну виплату по заробітній платі, компенсації відпускних та вихідної допомоги. В цей же день видає трудову книжку з відповідною поміткою про звільнення внаслідок ліквідації підприємства (ст. 40 п. 1 КЗПП). Згідно норм чинного законодавства якщо підприємство розпочинає процес ліквідації то звільнення працівника відносять до переліку причин які мають місце з ініціативи підприємства. якщо на підприємстві що ліквідується був затверджений колективний договір, то під час ліквідаційних заходів підприємство обов'язково повинно його виконувати.

Інформацію, яка передається до профспілки та Державного центра зайнятості повинна вміщувати: назву професії, спеціальності, кваліфікацію та розмір посадового окладу. Слід зазначити, що під час ліквідації підприємство не повинно отримувати погодження профспілки щодо звільнення працівників. Якщо під час звільнення працівник перебував на лікарняному, то згідно норм чинного законодавства для цієї ситуації звільнення працівника допускається.

Особливу увагу під час ліквідації потрібно приділити працівникам, які мають соціальний захист, а саме:

- вагітним жінкам;
- жінкам, які виховують дітей до трьох (п'яти) років;

- одиноким матерям, які виховують дитину вік якої до чотирнадцяти років або дитина є інвалідом.

Під час ліквідації зазначена категорія працівниць переводиться до нового підприємства – правонаступника підприємства-боржника. За умови, що правонаступник відсутній, підприємство-боржник повинен звільнити даних працівниць з подальшим обов'язковим працевлаштуванням.

Якщо підприємство звільняє працівника внаслідок ліквідації, то в даному випадку потрібно виплатити вихідну допомогу в розмірі не меншому ніж середньомісячний заробіток. Розрахунок даної допомоги проводиться відповідно до постанови КМУ № 100 з розрахунку доходу працівника за останні два місяці, які були перед звільненням.

Після початку процедури ліквідації підприємство припиняє свою діяльність та проводити обчислення та нарахування в обліку штрафів згідно укладених договорів. А за умови початку добровільного ліквідування підприємства – обчислення штрафів залишається. Підприємство-боржник зобов'язано створити ліквідаційне забезпечення, яке в обліку формується в кредиті 474 рахунка з одночасним віднесенням на витрати (виробництва, адміністрації) в дебет 23, 92 і т.д. рахунків.

В ході проведення ліквідаційних процедур ліквідатор повинен сформувати ліквідаційну масу. Під час проведення дослідження нами було встановлено, що під ліквідаційною масою розуміють майнові активи підприємства-банкрута, які були в його власності на початок ліквідаційних процедур та знайдені в період ліквідаційних процедур. Бухгалтер не виокремлює ліквідаційну масу в обліку. Тому, необоротні активи підприємства-боржника, які не ввійшли в ліквідаційну масу, обов'язково передаються до інших осіб. А необоротні активи, які відображаються в активів балансу і будуть входити до ліквідаційної маси.

В обов'язковому порядку ліквідатор підприємства-боржника повинен організувати реалізацію його необоротних активів. Слід зазначити, що

відображення в обліку даної реалізації буде відображатись до загальноновстановленого порядку.

Для погашення заборгованості підприємства-боржника перед кредиторами проводиться формування черговості щодо проведення задовольень по виставленим вимогам. Якщо буде з'ясовано, що для погашення зобов'язань перед контрагентами вільних грошових коштів не вистачає, то в даному випадку ЛК приймає рішення - зобов'язання по кожному контрагенту повертати в пропорційному відношенню до загального розміру боргів, які має суб'єкт господарювання. Суми боргів, які не вдалось компенсувати (повернути) кредиторам-контрагентам прирівнюються до погашених. Зазначені вимоги кореспондують з субрахунком 717.

З метою встановлення всіх кредиторів-контрагентів в бухгалтерії підприємства застосовують аналітичні рахунки з подальшою можливістю використання їх в аналітичному обліку та відслідковувати черговість (ранжування) у черзі.

Якщо після сплати всіх зобов'язань кредиторам та закриття провадження справи про банкрутство в наявності залишається майно власника, то в даному випадку ліквідатор передає не використане майно - власнику суб'єкта господарювання.

Таким чином, на підставі вище зазначено можна зробити висновок, що ліквідатор є відповідальною особою за ведення всіх фінансово-господарських операцій за регістрами бухгалтерського обліку з метою відображення реальних даних підприємства-банкрота в документах фінансової звітності. Для складання фінансової звітності потрібно також враховувати результати проведених інвентаризаційних комісій на певну дату оголошення рішення про ліквідацію, а згодом під час складання проміжного ЛБ. Таким чином, в обліку обов'язково потрібно створити забезпечення для повернення боргів-зобов'язань підприємства-боржника. Крім того, потрібно вивести з експлуатації необоротні активи, які готувались для продажу – для задоволення вимог перед кредиторами.

2.3. Відображення банкрутства підприємства у фінансовій, податковій і статистичній звітності

Проведення процедури банкрутства підприємства не звільняє облікових працівників від відображення всіх етапів даного процесу в обліку з подальшим формуванням та поданням звітності підприємства-боржника. Основні вимоги до формування фінансової звітності підприємства-боржника є аналогічними як і для всіх інших підприємств України та регулюються нормами НПСБО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».

В Цивільному кодексі України ст. 111 зазначається, що під час ліквідаційного процесу суб'єкта господарювання за кожним етапом його проведення обов'язково потрібно складати баланс. Тому, нами було з'ясовано види формування балансів за кожним етапом ліквідації, а саме: ЛБ та проміжний ЛБ. Зазначені баланси за вимогами ЦК не є ліквідними і від балансу за квартал вони відрізняються датою їх формування. Але, доки не буде затверджено ЛБ комісія з ліквідації формує та надсилає до контролюючих органів юридичної реєстрації підприємства фінансову звітність за крайній звітний період.

Згідно ст. 111 ЦК складання ПЛБ відбувається тільки після отриманих пред'явлених вимог від кредиторів. Форма даного звітного документа є суттєво інформативною, так як достовірно розкриває фінансовий стан підприємства-боржника. Ця форма також враховує результат проведеної інвентаризації, визначення оцінки необоротних активів та проведення обліку їх переоцінки.

До даного балансу додається інформація щодо майнового складу підприємства-боржника, пред'явлені вимоги кредиторів, а також результативний висновок за їх розглядом. За умови, якщо в відведені строки вимог не з'являться інші кредитори, то в даному випадку зміст ПЛБ за етапом складання буде таким самим як і баланс попереднього періоду. Інформацію за ПЛБ затверджують учасники суб'єкта господарювання, судова установа або

орган, який приймає рішення щодо проведення ліквідації. В залежності від виду суб'єкта господарювання для формування ПЛБ застосовують форми балансів, які додаються до затверджених НПСБО 1 або НПСБО 25.

Слід зазначити, що ПЛБ може мати і довільну форму складання. Дана форма звітності не надається до контролюючих органів і є внутрішнім документом ЛК, який потрібно складати за кожним етапом проведення ліквідації.

Після проведення всіх дій за розрахунками кредиторської заборгованості ЛК повинна скласти ЛБ. На жаль, нормативно-законодавча база не встановлює форму ЛБ, але методика його складання повинна відповідати правилам ведення бухгалтерського обліку. Тому, учасники підприємства-боржника або судова установа затверджують ЛБ та передають його до контролюючого органу.

До ЛБ також входить інформація щодо стягнення боргових зобов'язань на підставі прийняття рішення ЛК, розподіл активів та джерел їх формування з зазначенням причин відсутності можливості погасити зобов'язання підприємства-боржника.

На нашу думку формування лише двох видів балансу (ПЛБ та ЛБ) підприємства-боржника є не ефективним так як не розкриває повного етапного проведення процесу ліквідації. Тому, за потреби, радимо досліджуваному підприємству скористатись пропозицією щодо складання та затвердження наступних видів балансів:

1. Фінансовий баланс. Баланс підприємства, який формується за датою оголошення про початок процесу банкрутства підприємства-боржника і розкриває достовірну інформацію щодо майна підприємства та його наявних кредиторів.

2. Проміжний баланс. Формування даного балансу проводиться на підставі ЦКУ та відображає склад необоротних активів підприємства-боржника та розміри його кредиторської заборгованості з проведення її корегування внаслідок: рішення господарського суду, списаних боргів

внаслідок їх переказу, кредиторської заборгованості, яка була заявлена з порушеннями або незаявлені вимоги. Отже, ПЛБ це фінансовий баланс з відкоригованою частиною пасиву.

3. Розрахунковий баланс. За умови оголошення підприємства банкрутом та призначення процедури ліквідації обов'язковим є призначення інвентаризаційних заходів та зовнішнього оцінювання необоротних активів підприємства-боржника. Внаслідок чого постає потреба в корегуванні двох попередньо складених балансів: фінансовий та проміжний. Таким чином, в наступному балансі – розрахунковому, потрібно відобразити інформацію з урахуванням нової вартості необоротних активів та вимог кредиторів.

4. Передліквідаційний баланс. Даний вид балансу потрібно скласти після сплати всіх боргових зобов'язань перед кредиторами, окрім заборгованості перед власниками ліквідаційного підприємства. Під час розгляду справи ГС про оголошення підприємства банкрутом власники підприємства повинні принести саме цей вид балансу. Заслухавши звіт ліквідаторів та розглянувши передліквідаційний баланс ГС повинен винести ухвалу щодо затвердження обох документів.

За умови задоволення всіх вимог кредиторів ГС може винести рішення щодо продовження підприємницької діяльності підприємства якщо підприємство-боржник сплатило всі свої боргові зобов'язання. Але, якщо підприємство-боржник не має бажання продовжувати свою підприємницьку діяльність ГС ухвалює рішення, яке зобов'язує ліквідатора розподілити майно підприємства яке ліквідується між всіма його власниками. Таким чином, передліквідаційний баланс надає можливість ліквідаторам провести формування «нульового» балансу.

5. Ліквідаційний «нульовий» баланс. Для оголошення підприємства-боржника банкрутом ліквідаційна комісія обов'язково повинна сформувати «нульовий» баланс. Нормативно-законодавчою базою відсутня затверджена форма даного звітнього документа. Тому, для заповнення «нульового» балансу застосовують форму № 1 (НПСБО 1) або додаток 1 (НПСБО 25).

Провівши дослідження за рішеннями справ ГС щодо ліквідаційних процедур, нами було з'ясовано, що бувають ситуації коли у підприємства-боржника є недостатня кількість наявного майна внаслідок чого ГС приймає рішення по затвердженню звіту, який надає ліквідатор та на підставі даного звіту ГС надає дозвіл на формування «нульового» балансу.

Але, якщо підприємство-боржник має в наявності необоротні активи, які мають особливу технологію використання і реалізувати які дуже складно то це призводить до проблеми зведення «нульового» балансу. Це пов'язано з тим, що «нульовий» баланс складається лише за умови відсутності всіх видів боргових зобов'язань підприємства-боржника перед іншими контрагентами-кредиторами. Тому, за наявності не реалізованого майна підприємства та не сплачених боргових зобов'язань ГС не дозволить провести формування «нульового» балансу.

В такому випадку, для реалізації специфічних об'єктів майнового складу потрібно їх уцінити відповідно до НПСБО 28. Згідно даного НПСБО провести дану процедуру можна за умови якщо виникає:

- зниження вартості необоротного об'єкту в звітному періоді на значну величину, більшу ніж очікували;
- суттєва зміна по використанню активу в звітному або в наступному періоді та негативно вплинуть на роботу підприємства.

Таким чином, проведення уцінки необоротних активів внаслідок їх не можливої реалізації надасть можливість ліквідаційній комісії знайти покупців, які все ж погодяться на придбання специфічних активів з можливістю їх пере налаштування під свої виробничі процеси. Наголошуємо, що лише після погашення всіх боргових зобов'язань підприємства перед іншими підприємствами-кредиторами ГС дозволить сформувати «нульовий» ліквідаційний баланс та оголосить підприємство банкрутом та винесе ухвалу щодо ліквідації підприємства.

Один екземпляр копії ухвали обов'язково направляють до установи, яка здійснювала реєстрацію підприємства-боржника для проведення заходів щодо

вилучення даного суб'єкта господарювання з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України.

Таким чином, на підставі вище зазначеного можна зробити висновки:

- нормативно-законодавча база наголошує, що ведення бухгалтерського обліку є обов'язковим безперервним процесом підприємства до дня його ліквідації;
- звітний період ліквідації розпочинається з першого січня звітного року і до моменту його ліквідації;
- ЛК повинна опублікувати ЛБ на протязі 45 діб з дня його затвердження;
- підприємство вважається ліквідованим лише після занесення ЛБ до державного реєстратора.

Висновки до розділу 2

1. Встановлено документ - протокол зборів засновників, який засвідчує волевиявлення щодо проведення процедури банкрутства підприємства. Даний документ повинен складатись державною мовою з обов'язковим зазначенням визначених елементів.

3. Виявлено, що під час проведення процедури банкрутства обов'язковою складовою є надсилання письмового повідомлення-листа кожному кредитору. Цей лист може бути надісланий як цінний або рекомендований.

5. Проведено аналіз складових елементів Звіту санаційного керуючого, які повинні включати: інформацію про хід проведення санаційного плану; залишки по балансу підприємства-боржника на крайню дату його звітування; наявність прибутків або збитків та їх розрахунок; стан грошових коштів та їх еквівалентів; відомості про дебіторську та кредиторську заборгованість.

6. В ході дослідження з'ясовано, що для проведення процедури банкрутства за рішенням суду до цієї інстанції боржник або кредитор подають різний пакет документів.

8. З'ясовано, що під час ліквідації підприємства, потрібно звільнити всіх працівників та виплатити їм заробітну плату за відпрацьований час в звітному місяці, компенсацію за невикористану відпустку та вихідну допомогу. Для проведення двох останніх виплат підприємство повинно сформувавши в обліку відповідні забезпечення.

9. Наголошено на особливу увагу під час ліквідації, яку потрібно приділити працівникам, які мають соціальний захист, а саме: вагітним жінкам; жінкам, які виховують дітей до трьох (п'яти) років; садиноким матерям, які виховують дитину вік якої до чотирнадцяти років або дитина є інвалідом.

10. Встановлено, що проведення процедури банкрутства підприємства не звільняє облікових працівників від відображення всіх етапів даного процесу в обліку з подальшим формуванням та поданням звітності підприємства-боржника. Основні вимоги до формування фінансової звітності підприємства-боржника є аналогічними як і для всіх інших підприємств України та регулюються нормами НПСБО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».

11. З'ясовано, що під час ліквідаційного процесу суб'єкта господарювання за кожним етапом його проведення обов'язково потрібно скласти баланс. Тому, нами було з'ясовано види формування балансів за кожним етапом ліквідації, а саме: ЛБ та проміжний ЛБ.

12. Нормою чинного законодавства встановлено формування лише двох видів балансу (ПЛБ та ЛБ) підприємства-боржника, які не розкривають повного етапного проведення процесу ліквідації. Тому, за потреби, радимо досліджуваному підприємству скористатись пропозицією щодо складання та затвердження наступних видів балансів: фінансовий баланс, проміжний баланс, розрахунковий баланс, передліквідаційний баланс, ліквідаційний «нульовий» баланс.

РОЗДІЛ 3

ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ТА САНАЦІЙНОГО АУДИТУ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ПРАТ «ІМПЕРІАЛ ТОБАККО ПРОДАКШН УКРАЇНА»

3.1. Аналіз ймовірності ризику банкрутства підприємства

Забезпечення сталого розвитку підприємства є запорукою отримання головної мети суб'єкта господарювання – прибутку. Для отримання даного фінансового результату управлінський персонал повинен постійно проводити аналіз його фінансового стану. Це пов'язано з тим, що постійний моніторинг показників діяльності підприємства надасть можливість заздалегідь виявити формування значних зобов'язань та неефективний менеджмент керівництва компанії, запобігти можливому його банкрутству і т.і.

Актуальність проведення такого виду аналізу на підприємствах України полягає перш за все проведенням бойових дій і неможливістю передбачити господарську діяльність суб'єкта господарювання в майбутньому. Слід зазначити, що підприємство, яке отримало статус «банкрот» має негативний вплив на розвиток інших підприємств-контрагентів. Тому, кожне підприємство повинно не тільки розраховувати власний фінансовий стан, але й фінансовий стан своїх партнерів.

Для проведення діагностування ймовірного настання банкрутства розроблені та запропоновані для використання різноманітні методи та методики [39]:

- експертний метод;
- економіко-математичний метод;
- штучно-інтелектуальної системи;
- метод оцінки фінансового стану.

Вважаємо, що для передбачення ймовірного банкрутства потрібно виділити сукупні показники, які можуть охарактеризувати фінансовий стан суб'єкта господарювання. Для більш точних прогностичних висновків щодо стану підприємства, зазначені показники потрібно розглянути (проаналізувати) в динаміці більшим ніж за три роки. В зв'язку з тим, що існує значна кількість запропонованих моделей визначення ймовірності банкрутства, тому кожне підприємство обирає ту модель, яка враховує всі особливості його роботи, сферу діяльності в якому воно працює та інші фактори, які можуть впливати на його фінансовий стан та ймовірного настання банкрутства.

Під час проведеного дослідження нами було встановлено, що всі запропоновані в світі моделі для розрахунку фінансового стану та прогнозування банкрутства підприємства мають свою систему визначення показників та аналітичну вибірку на підставі яких вона була проведена (дод. В). Нами також були проаналізовані методичні підходи та надана характеристика найпоширеніших моделей проведення оцінки ймовірності банкрутства з урахуванням їх переваг та недоліків (дод. Г).

Слід зазначити, що в українському законодавстві було затверджено рекомендації, які дозволяють виявити ознаки неплатоспроможних підприємств з різними ознаками банкрутства підприємства [36]. В методичних рекомендаціях закладено інструмент для проведення аналізу засобів та джерел підприємства, структура та динаміка доходу і витрат підприємства-банкрота. Проведення аналізу за даними рекомендаціями потрібно проводити задля:

- знаходження підстави для початку проведення банкрутства;
- зрозуміння глибину нанесення економічної шкоди та дисбаланса між капіталами підприємства;
- з'ясування стану дебіторської та кредиторської заборгованості, виявлення її структури та стану безнадійності;
- надання висновків щодо змісту активів та зобов'язань суб'єкта господарювання.

З'ясування даної інформації надасть можливість адміністрації підприємства прийняти управлінські рішення за доцільністю застосування санаційних процедур, виявити причетних посадових осіб до погіршення фінансового стану підприємства та проаналізувати загрози внаслідок яких виникла втрата фінансової стійкості підприємства. За даними рекомендаціями можна провести:

- аналіз балансових статей за вертикальним та горизонтальним методом;
- розрахувати економічні показники, які розкривають стан ліквідності, платоспроможності, рентабельності і т.і.;
- виявити та дослідити ознаки протидії управлінського складу.

На жаль, нами було виявлено недоліки в нормативно-запропонованих методичних рекомендаціях:

- не можливість перевірити суттєвість сформованих показників фінансової звітності підприємства;
- не враховані особливості галузевих ознак та господарської діяльності підприємств України;
- не надаються пояснення та поради щодо застосування в практичній діяльності впливу ризиків та внутрішніх (зовнішніх) факторів на економічне становище підприємства.

Не зважаючи на ряд недоліків застосування даних рекомендацій, вважаємо за потрібне розрахувати фінансовий стан на з'ясування ймовірності настання банкрутства ПрАТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна».

За даними балансів ПрАТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна» (дод. Д) нами був проведений аналіз стану майнових активів підприємства для з'ясування ймовірної їх реалізації на випадок настання банкрутства підприємства (табл. 3.1). Для цього нами був розрахований коефіцієнт зносу основних засобів за 2019-2022 роки.

Даний коефіцієнт розкриває ступінь зношеності необоротних активів, збільшення якого свідчить про погіршення технічного стану активів. З 2019 р. по 2021 р. спостерігається тенденція до збільшення коефіцієнту зносу

Аналіз майнового стану основних засобів

ПрАТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна» (тис. грн.)

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Абсолютні відхилення			
					2020-2019	2021-2020	2022-2021	2022-2019
Знос основних засобів	904836	1013746	1079720	1174763	108910	65974	95043	269927
Первісна вартість	1924357	1947806	1991583	2339123	23449	43777	347540	414766
Коефіцієнт зносу основних засобів	47,02%	52,05%	54,21%	50,22%	5,03%	2,17%	-3,99%	3,20%

Джерело: розроблено автором

основних засобів з 0,47 % до 0,54 % протягом досліджуваного періоду. Знос основних засобів в цілому по підприємству складає більше 50%, що підтверджує використання застарілого устаткування, низьку автоматизацію виробничого процесу. Але спостерігається незначне покращення ситуації, а саме зниження даного показника, з 0,54 % в 2021 р. до 0,50 % в 2022 р. Крім того, простежується динаміка збільшення первісної вартості основних засобів в 2022 р. на 347540 грн. (17,45 %) в порівнянні з 2021 р. з 1991583 грн. до 2339123 грн. в 2022 р. Це говорить про цілеспрямовану політику підприємства, яка направлена на оновлення основних засобів.

Для перевірки виконання умов ліквідності балансу ПрАТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна» нами було сформована таблиця 3.2. За даними таблиці баланс підприємства можна вважати ліквідним, тільки в 2019 р. Це пов'язано з тим, що тільки в 2019 р. виконуються майже всі рекомендовані умови при порівнянні активів за ступенем ліквідності і пасивів за строками погашення. Не відповідає вимогам тільки порівняння найбільш ліквідних активів з найбільш терміновими зобов'язаннями, а саме, грошових коштів, та їх еквівалентів, менше, ніж суми кредиторської заборгованості, 185949<5371414. Це пов'язано з галузевою специфікою виробництва. Грошові

Таблиця 3.2

**Перевірка виконання умов ліквідності балансу
ПрАТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна» (тис. грн.)**

Рекомендовані значення	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.
A1>=П1	185949<5371414	314805<1602637	228174<161869	126176<3501675
A2>=П2	3403846>0	3443802>0	3413709>0	4030914>0
A3>=П3	1570474>74392	1297494<3495572	1352041<3553586	1213695<2808888
A4<=П4	1051099>765562	1091718>1049610	1315797<1627328	1237947>298169

Джерело: розроблено автором

кошти не затримуються на поточних рахунках, а завантажені в дебіторську заборгованість і запаси в менш ліквідні активи. В 2020 – 2022 р. баланс підприємства не можна вважати ліквідним, так як при порівнянні активів за ступенем ліквідності відповідають вимогам тільки порівняння швидко ліквідні активи, а саме дебіторської заборгованості, якщо вона буде погашена вчасно, за умовами договорів з короткостроковими кредитами банків.

Задля підтвердження висновків за розрахунками табл. 3.2 нами було розраховано таблицю 3.3.

Таблиця 3.3

**Аналіз чистого оборотного капіталу
ПрАТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна» (тис. грн.)**

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Абсолютні відхилення			
					2020-2019	2021-2020	2022-2021	2022-2019
П. Оборотні активи Усього за розділом П	5159972	5056101	4993924	5370785	-103871	-62177	376861	210813
IV. Поточні зобов'язання Усього за розділом IV	5371414	1602637	1128807	3501675	-3768777	-473830	2372868	-1869739
4. Чистий оборотний капітал	-211442	3453464	3865117	1869110	3664906	411653	-1996007	2080552

Джерело: розроблено автором

На підставі даної таблиці видно, що ПрАТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна» в 2019р було не здатне погашати поточні зобов'язання навіть за рахунок всіх своїх оборотних активів. Поточні зобов'язання були більші за всі оборотні активи підприємства на -211442 грн. В 2020-2021 рр. ситуація покращилась, спостерігається позитивна динаміка підприємства за рахунок всіх своїх оборотних активів зможе покрити всі поточні зобов'язання. Це стало можливо за рахунок значного зменшення поточних зобов'язань в 2020 р. на -3768777 грн. (-70,16 %) в порівнянні з 2019 р. що збільшило чистий оборотний капітал в 2020 р. порівняно з 2019 р. на 3664906 грн., який склав в 2020 р. 3453464 грн. навіть не зважаючи на те, що відбулось зменшення оборотних активів в 2020 р. на -103871 грн. (-2,01%). В 2021 р. спостерігається така сама тенденція, відбувається зменшення поточних зобов'язань на -473830 грн. (-29,57%) в 2021 р. порівняно з 2020 р., що збільшило оборотний капітал на 411653 грн. В 2021 р. чистий оборотний капітал склав 3865117 грн. Навіть не зважаючи на те, що відбулось також зменшення оборотних активів в 2021 р. на -62177 грн. в 2022р ситуація змінилась. Спостерігається збільшення оборотного капіталу на 376861 грн. (з 4993924 грн. в 2021р до 5370785 грн. в 2022 р.) Також відбулось значне збільшення Поточних зобов'язань на 2372868 грн. (з 1128807 грн. в 2021 р. до 3501675 грн.). Це призвело до зменшення оборотного капіталу на (- 1996007 грн.), що на (-51,64 %) менше за попередній звітний рік. Чистий оборотний капітал в 2022 р. склав 1869110 грн. підприємство зможе за рахунок всіх власних оборотних коштів покрити поточні зобов'язання в 2022 р.

Наступним етапом проведення аналізу фінансового стану був проведений розрахунок фінансової стійкості ПрАТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна» (табл. 3.4).

Значення коефіцієнта фінансової незалежності нижче норми в усіх періодах і показує, що концентрації власного капіталу не достатньо для забезпечення фінансової незалежності компанії. Так частка власного капіталу в загальній сумі капіталу підприємства в 2019р становила лише 12,3%. В

Аналіз фінансової стійкості

ПрАТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна» (тис. грн.)

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Абсолютні відхилення			
					2020-2019	2021-2020	2022-2021	2022-2019
I. Власний капітал (Усього за розд. I)	765562	1049610	1627328	298169	284048	577718	-1329159	-14121
Баланс Совокупний капітал (Усього пасив баланса)	6211368	6147819	6309721	6608732	-63549	161902	299011	-6672281
II. Оборотні активи Усього за розд. II	5159972	5056101	4993924	5370785	-103871	-62177	376861	210813
IV. Поточні зобов'язання Усього за розділом IV	5371414	1602637	1128807	3501675	-3768777	-473830	2372868	-1869739
Коефіцієнт платоспроможності (фінансової незалежності)	12,33%	17,07%	25,79%	4,51%	4,75%	8,72%	-21,28%	0,24%
Коефіцієнт фінансування (фінансового ризику)	7,113	4,857	2,877	21,164	-2,26	-1,98	18,29	-23,42
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними запасами	-4,10%	68,30%	77,40%	34,80%	72,40%	9,09%	-42,59%	38,90%
Коефіцієнт маневреності робочого капіталу	-27,62%	329,02%	237,51%	626,86%	356,64%	-91,51%	389,35%	654,48%
Коефіцієнт маневреності робочого капіталу	-37,30%	-4,01%	19,14%	-315,18%	33,29%	23,16%	-334,33%	-277,89%

Джерело: розроблено автором

2020 р. було помічене невелике збільшення до 17,1 % це завдяки збільшенню нерозподіленого прибутку на 278402 грн. (з 632361 грн. в 2019 р. до 910763 грн.), що склало темп зростання 44,3% в порівнянні з попереднім періодом. Тенденція росту коефіцієнту фінансової незалежності продовжилась в 2021 р. і становила частку власного капіталу в загальній сумі капіталу підприємства становила 25,8 % також за рахунок збільшення нерозподіленого прибутку на 577718 грн. (з 910763 грн. в 2020 р. до 1488481 грн. в 2021 р.) що склало темп зростання нерозподіленого прибутку на 63,43 % в порівнянні з попереднім періодом. В 2022 р ситуація значно погіршилась, коефіцієнт фінансової

незалежності склав лише 0,045 % (при нормативі 0,5). Це сталося через зменшення нерозподіленого прибутку на (-1329159 грн.) (з 1488481 грн. в 2021 р. до 159322 грн. в 2022 р.) зменшення склало (-89,3%).

Значення коефіцієнту фінансового ризику в 2019 р. становить 7,113, це означає, що майно, яке належить підприємству, придбано переважно за рахунок позикового капіталу і управлінський персонал товариства вже не в змозі самостійно приймати рішення щодо розвитку підприємства. Тобто остаточне рішення про здійснення тої або іншої угоди вже буде прийматися тільки після згоди на це кредиторів товариства. В 2020-2021 рр. спостерігається зменшення коефіцієнту фінансового ризику, в 2021 р. до 4,85, в 2021 р. до 2,88 (при нормативі 1). Таким чином, ПрАТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна» стало більше використовувати власні кошти, знизивши поточні зобов'язання, й тому менше ніж в попередньому році залежало від залученого капіталу, але цього для даного підприємства є не достатньо. В 2021 р. ситуація ще погіршилась: коефіцієнт фінансового ризику зріс до 21,64. Це свідчить про остаточну втрату фінансової стійкості підприємства, оскільки на одну гривню власного капіталу припадає 21,64 гривні позикового. Розмір запозиченого капіталу в усіх періодах перевищує розмір власного капіталу, що свідчить про фінансову нестабільність підприємства.

З наведеної таблиці 3.4 видно, що коефіцієнт маневреності робочого капіталу в 2019 р. складав (-0,276) (при нормі 0,5). Це значить, що підприємство не змогло власними джерелами фінансування покрити достатню частку оборотного капіталу. При низькому значенні показника необхідно працювати в напрямку збільшення частки власних ресурсів. Це дозволить збільшити суму власних оборотних коштів, що призведе до збільшення значення показника. Починаючи з 2020 р. спостерігається тенденція на збільшення коефіцієнту маневреності робочого капіталу. Коефіцієнт маневреності власного капіталу в 2020 р. складав 3,29, в 2021 р. 2,35, а в 2021 р. 6,29 (при нормі 0,5) що більше норми і достатня частина оборотного капіталу покривається власними джерелами фінансування.

В 2019 р. коефіцієнт маневреності робочого капіталу склав (-0,37), в 2020 р. (-0,04, а в 2022 р. - зменшився до (-3,15)). Від'ємне значення показника свідчить, що власний капітал спрямований на фінансування необоротних засобів, тому для фінансування оборотних активів необхідно звертатися до позичкових джерел фінансування. Це веде до зниження фінансової стійкості. Лише в 2021 р. коефіцієнт маневреності робочого капіталу мав позитивне значення 0,19 при рекомендованому значення цього показника $> 0,1$. Це означає, що в 2022 р. 19 % власного капіталу підприємства перебувало в обороті. Слід зазначити, чим вище значення цього коефіцієнта, тим ефективніше експлуатуються власні оборотні кошти підприємства і, фінансова стійкість є вищою.

Для з'ясування настання ймовірного банкрутства нами було розраховано показники ділової активності ПрАТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна». Виходячи з даних таблиці спостерігається тенденція зниження коефіцієнта оборотності активів в 2020 р. Він становив 0,533 в 2021 р. знизився до 0,531, а в 2022 р. спостерігається значне зменшення до 0,347. Отримані дані показують, що ефективність використання оборотних активів підприємства знижується. Якщо в 2020 р. та 2021 р на кожен гривню оборотних активів продано товарів і послуг на суму 0,53 гривні, то в 2022 р. - тільки на 0,34 гривні. Головним фактором зниження показника є постійно велика сума дебіторської заборгованості за товари і послуги. Її питома вага в загальній сумі оборотних активів в 2020 р. складає 67,95 % це 3435697 грн., в 2021 р. 67,03 % це 3347617 грн., в 2022 р. 62,69 % це 3367058 грн. З огляду на те, що обсяг збуту залишається відносно стабільним протягом періоду дослідження, збільшення суми дебіторської заборгованості за товари і послуги є негативним явищем.

Дані коефіцієнта оборотності кредиторської заборгованості показують, що оборотність кредиторської заборгованості в 2020р становила 0,68 обігу в рік, в 2021 р. збільшилась до 1,82 обігу, а в 2022 р. повернулась до показника 0,69 обігу в рік, що становить один обіг за 526 днів, це дуже низькі показники.

Показники ділової активності
ПрАТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна»

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Абсолютні відхилення		
				2021-2020	2022-2021	2022-2019
Коефіцієнт оборотності активів	0,5338	0,5311	0,34757	-0,00270	-0,18353	0,18623
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	0,68307	1,82508	0,69334	1,14201	-1,13173	-0,01027
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	0,96344	0,96481	0,60312	0,00137	-0,36169	0,36032
Співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості:	0,46536851	0,33066878	0,868704964	-0,13470	0,53804	-1,98138
Коефіцієнт оборотності основних засобів	1,70378	1,67950	1,03679	-0,02428	-0,64271	0,667
Коефіцієнт оборотності капіталу	3,63455	2,47156	2,33188	-1,16	-0,14	2,33
Коефіцієнт оборотності виробничих запасів	1,72923	1,96229	1,3023	0,23	-0,66	1,3

Джерело: розроблено автором

Виходячи з розрахунків табл. 3.5, протягом 2020-2021 р. стабільно низький показник оборотності дебіторської заборгованості. Таким чином, існує проблема зниження оборотності дебіторської заборгованості. Якщо в 2020-2021 р. дебіторська заборгованість компанії зробила 0,96 обігу, то в 2022 р. - тільки 0,6 обігів. Отримані дані таблиця 3.5 показують, що в 2019 р. кредиторська заборгованість перевищувала дебіторську на 1967568 грн. (5371414-3403846) і не було достатньо коштів для своєчасного погашення кредиторської заборгованості. Однак в 2020 р ситуація змінилась і на кожному гривню дебіторської заборгованості за отримані товари та послуги припадає

0,46 грн. в 2021 р., 0,33 грн. а в 2022 р., 0,86 гривні кредиторської заборгованості.

На підставі проведених розрахунків можна зробити висновок, що фінансовий стан ПрАТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна» є незадовільний та потребує на проведення аналізу ймовірності настання банкрутства. Для перевірки підтвердження попередніх розрахунків нами була обрана для подальшого дослідження ПрАТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна» та розрахована модель Альтмана (табл. 3.6 – 3.8).

Таблиця 3.6

**Аналіз вірогідності банкрутства по моделі Альтмана
(характеристика моделі)**

Показник (умовне позначення)	Розрахунок за моделлю	Розрахунок за формою балансу	Шкала оцінювання вірогідності банкрутства
X1	Чистий оборотний капітал / Загальна величина активів (валюта балансу)	$X1 = (\text{ф. 1, р. 1195} - \text{р. 1695}) / \text{ф. 1, р. 1300}$	Якщо $Z < 1,81$, то вірогідності настання банкрутства дуже висока;
X2	Нерозподілений прибуток / Загальна величина активів (валюта балансу)	$X2 = \text{ф. 2, р. 2350 (2355)} / \text{ф. 1, р. 1300}$	Якщо $1,81 < Z < 2,675$, вірогідності настання банкрутств середня;
X3	Операційний прибуток / Загальна величина активів (валюта балансу)	$X3 = \text{ф. 2, р. 2290 (2295)} / \text{ф. 1, р. 1300}$	Якщо $Z = 2,675$, то вірогідності настання банкрутств дорівнює 0,5;
X4	Статутний капітал / Зобов'язання	$X4 = \text{ф. 1, р. 1495} / (\text{ф. 1, р. 1595} + \text{р. 1695})$	Якщо $2,675 < Z < 2,99$, то вірогідності настання банкрутств невелика;
X5	Виручка від продажу / Загальна величина активів (валюта балансу)	$X5 = \text{ф. 2, р. 2000} / \text{ф. 1, р. 1300}$	Якщо $Z > 2,99$, то вірогідності настання банкрутств дуже низька.

Джерело: розроблено автором

На підставі проведених розрахунків за таблицями проводимо зіставлення отриманих значень за показником моделі Альтмана за встановленою ним шкалою та отримуємо наступні результати. Розрахунки показників за 2019-2022 р. є не втішними і вказують на дуже високу ймовірність настання банкрутства та відсутність фінансової стійкості для ПрАТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна». Згідно проведених розрахунків за таблицею 3.7 підприємство протягом зазначених періодів є фінансово

Аналіз вірогідності банкрутства по моделі Альтмана
ПрАТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна»

Показник	Розрахунок показників				Результат розрахунку			
	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.
X1	- 211442 / 6211368	3453464 / 6147819	3865117 / 6309721	1869110 / 6608732	-0,03	0,56	0,61	0,28
X2	632361 / 6211368	910763 / 6147819	1488481 / 6309721	159322 / 6608732	0,10	0,15	0,24	0,02
X3	499411 / 6211368	517022 / 6147819	720642 / 6309721	243233 / 6608732	0,08	0,08	0,11	0,04
X4	72405 / 5445806	72405 / 5098209	72405 / 4682393	72405 / 35382563	0,01	0,01	0,02	0,00
X5	2649155 / 6211368	3298666 / 6147819	3308104 / 6309721	2245012/ 6608732	0,43	0,54	0,52	0,34
Z-рахунок Альтмана: $Z = 1,2 * X1 + 1,4 * X2 + 3,3 * X3 + 0,6 * X4 + X5$					0,80	1,70	1,98	0,84

Джерело: розроблено автором

Таблиця 3.8

Вірогідність банкрутства
ПрАТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна»

Роки	Результат розрахунку	Вірогідність банкрутства
2019 р.	0,80	Вірогідности настання банкрутства дуже висока
2020 р.	1,70	Вірогідности настання банкрутства дуже висока
2021 р.	1,98	Вірогідности настання банкрутства середня
2022 р.	0,84	Вірогідности настання банкрутства дуже висока

Джерело: розроблено автором

нестабільне. Лише в 2021р діяльність підприємства перевищила граничний показник, і вірогідність банкрутства середня. Хоча діяльність підприємства прибуткова, проте фінансова стійкість багато в чому залежить від змін, як у внутрішньому, так і в зовнішньому середовищі. Тому, ПрАТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна» для забезпечення свого фінансового стану та знизити вірогідність настання банкрутства повинно переглянути застосування заходів щодо проведення менеджменту, розрахунків з контрагентами та запобігати впливам зовнішніх негативних факторів.

3.2. Санаційний аудит банкрутства підприємства

В умовах військового стану значна кількість українських підприємств опинилась на межі втрати фінансової стійкості та неспроможності погасити свої боргові зобов'язання, внаслідок чого вимушені приймати управлінські рішення щодо початку проведення процедур банкрутства. До початку повномасштабного вторгнення для більшості суб'єктів господарювання доведення підприємства до такого стану призвело неефективне управління самим підприємством, ризиками та факторами, які на нього впливають. І як результат такого «якісного» управління – зменшення ділової активності підприємства та настання фінансової кризи.

Таким чином українські підприємства знаходяться під впливом керованих та некерованих факторів банкрутства. Керовані фактори як правило залежать від внутрішньої ділової ситуації підприємства, яка ініційована боржником і спрямована на погашення боргових зобов'язань перед кредиторами. Некерованими є зовнішні фактори, вплив яких підприємство не може передбачити (економічна, політична або демографічна ситуація в державі). На жаль, збанкрутілі підприємства негативно впливають не лише на його контрагентів, фінансове становище своїх працівників але й на економічні процеси в державі:

- грошовий обіг – зменшується;
- є вірогідність не повернення бюджетних боргових зобов'язань;
- зупинення надходження податків до бюджету і т.і.

Під час проведеного дослідження, нами було встановлено, що для запобігання настання процедур банкрутства і за умови можливості реанімувати підприємство ГС може призначити процес санації, як елемент застосування антикризового управління. Таким чином, до санаційного аудиту слід відносити систему заходів, які направлені на поліпшення економічного середовища підприємства та запобіганню оголошення його банкрутом.

Вважаємо, що мета СА полягає у формуванні аудиторської думки щодо можливого проведення санаційних заходів та отримання економічного ефекту від них. Основними завданнями для досягнення даної мети можуть бути:

- проведення причинно-наслідкового аналізу економічного розвитку суб'єкта господарювання;
- визначення розмірів економічної кризи підприємства та шляхи виходу з неї;
- проведення порівняльного аналізу за слабкими та сильними сторонами суб'єкта господарювання;
- здійснення економіко-правової експертизи щодо впровадження санаційного плану;
- надання висновків про ефективність санаційних заходів або ж проведення ліквідаційних процедур підприємства-боржника.

В залежності від різних економічних обставин підприємства-боржника до замовників СА можуть бути віднесені: підприємство-боржник, позикодавці, санатори, державні органи і т.і.

Під час проведення СА джерелами інформації для цього можуть бути:

1. Під час проведення аналізу оперативного становища підприємства:
  - форми фінансової звітності за останні 3-5 років діяльності;
  - інвентаризаційні документи;
  - аудиторські звіти попередніх аудиторських перевірок;
  - показники кадрового потенціалу та розмірів посадових окладів затверджених керівником підприємства;
  - внутрішня розроблена підприємством документація.
2. Під час проведення аналізу стратегічного становища підприємства:
  - нормативно-законодавча база;
  - розроблені та затверджені бізнес-плани підприємства-боржника;
  - документи для проведення галузевого аналізу;
  - показники маркетингового дослідження.

Для проведення санаційних заходів можуть бути використані різні методи його проведення, а саме застосування:

- СОФТ аналізу – для визначення сильної (слабкої) сторони підприємства;
- факторного аналізу відхилень;
- методу ланцюгових підставок;
- портфельного, трендового та вартісного аналізу.

Зазначені методи можуть бути застосовані на окремих етапах проведення СА. Тому, для з'ясування можливих етапів СА нами були проаналізовані дослідження щодо їх встановлення відомими економістами (дод. К) [41]. На підставі даного додатку можна зробити висновок, що в науковому світі відсутній єдиний підхід до встановлення етапів СА. Вважаємо, що для кожного підприємства-боржника, в залежності від його кризового становища кількість етапів СА може бути різною, але до загального (обов'язкового) переліку етапів можуть входити:

1 Етап. Знайомлення (дослідження) з підприємством, як з суб'єктом господарської діяльності: аналіз засновницьких та статутних документів, наявність ліцензій та патентів на проведення діяльності, дослідження економічних показників для з'ясування його фінансового становища і т.і.

2 Етап. Встановлення та затвердження положень проведення СА. На даному етапі проводиться обговорення та внесення до договору на проведення СА переліку питань, які потрібно перевірити та надати рекомендації щодо їх ефективного застосування.

3 Етап. З'ясування достовірності облікової інформації для проведення СА. Перевіряється наявність, зміст та оригінальність облікових та звітних документів для підтвердження їх достовірності.

4 Етап. На даному етапі проводиться аналіз діяльності суб'єкта господарювання, причини та характер економічної кризи. Для цього санаційний аудитор застосовує МСА 520, в якому наводяться рекомендації щодо проведення даного виду аналізу.

Також на цьому етапі потрібно виявити зовнішні та внутрішні загрози, які негативно впливають на розвиток суб'єкта господарювання. Так до зовнішніх загроз санаційний аудитор може віднести:

- зміна попиту на готову продукцію (товар) суб'єкта господарювання;
- значні коливання на фінансовому та валютному ринках України;
- невідповідність та постійні зміни норм чинного законодавства;
- зменшення платоспроможності населення;
- посилення конкурентного середовища та монополізму;
- введення карантинних заходів в зв'язку з епідеміологічною ситуацією;
- оголошення військового стану.

На відміну від зовнішніх загроз, внутрішні загрози є більш передбачуваними:

- зниження ефективності виробничого процесу;
- неефективність маркетингової політики та організації збутової діяльності підприємства;
- ігнорування умов договорів постачання (реалізація) внаслідок чого відбуваються непорозуміння з контрагентами;
- недостатньо ефективні умови політики фінансування, інвестування та цінової;
- неефективний менеджмент управління.

5 Етап. Передбачає розробку плану СА. Вважаємо, що для отримання ефективних заходів щодо застосування їх в діяльності підприємства, потрібно насамперед розробити, продумати та закріпити в плані СА їх перелік. Крім того, потрібно розробити стратегію для застосування цих заходів.

6 Етап. Надання оцінки спроможності санації. На нашу думку, під санаційними спроможностями слід розуміти наявні у суб'єкта господарювання можливості (фінансові, організаційно-технічні, правові і т.і.), які призведуть до ефективного проведення санації. Проведення даного етапу повинно надати відповідь щодо спроможності підприємства-банкрота вийти з кризової ситуації в якій воно опинилось.

7 Етап. Проведення оцінки та аналізу застосування плану санації. Даний етап передбачає отримання позитивної динаміки на економічні санаційні процеси суб'єкта господарювання з метою проведення їх оцінки. Аналіз отримання результатів за санаційним планом повинен надати відповідь, чи був цей план: економічним, ефективним та досяжним. Для цього санаційні аудитори повинні застосувати аудиторські процедури, аналітичні таблиці та показники діяльності підприємства.

8 Етап. Надання висновків щодо проведення СА. Завершальний етап проведення СА передбачає надання аудиторського звіту, в якому надає узагальнюючу інформацію, розкриває аудиторські докази та формує свою думку з приводу проведення СА.

Таким чином, встановлення (підбір) етапів СА є важливим процесом для кожного підприємства-боржника, тому що кожне підприємство має свою специфіку організаційно-економічної діяльності яка значною мірою впливає на організацію механізму проведення санації.

Слід зазначити що до управління санаційними процедурами суб'єкта господарювання можуть бути задіяні:

- санатори;
- працівники контролюючих органів;
- зовнішні або внутрішні аудитори;
- кредитори-контрагенти;
- консалтингові фірми і т.і.

Вважаємо, що для успішного проведення санаційних заходів потрібно розробити не лише план СА, а й зайнятись розробкою організаційного механізму санації. Даний механізм повинен бути направлений на відображення черговості застосування оздоровчих процесів до діяльності підприємства-боржника з метою отримання та забезпечення цілей санації. До даного механізму може входити взаємопов'язаний комплекс елементів та складових, до яких можна віднести:

- нормативно-законодавчі документи, які регламентують застосування санаційних процедур та заходів;
- забезпечення сукупності потокової інформації про економічну та фінансову діяльність підприємства-боржника;
- проведення методичного забезпечення, яке регламентує організаційні заходи проведення санації;
- передбачення кадрової потреби в підготовці фахівців з проведення санаційних заходів;
- застосування організаційно-економічних елементів, які будуть сприяти поліпшенню фінансового стану підприємства.

Для кожного підприємства-боржника, мета санації та його кризовий стан мають вплив на отримання результату СА, яке може бути досягнене шляхом:

- оптимізації витрат та мінімізації собівартості готової продукції;
- перегляду принципів управлінського менеджменту та процесу бюджетування;
- збільшення рівня якісного складу готової продукції та обслуговування клієнтів (контрагентів);
- перегляду умов праці задля підвищення рівня продуктивності праці та зменшення витрат по заробітній платі працівників;
- знаходження нових методів управління з метою адаптації до діяльності суб'єкта господарювання;
- застосування ефективної системи мотиваційних процесів щодо діяльності працівників підприємства;
- залучення до підприємства більш кваліфікованих працівників та проводити заходи щодо пониження плинності кадрового потенціалу;
- застосування оптимізації технології виробничого процесу.

Таким чином, якщо порівнювати проведення СА та класичного аудиту, то СА проводить виявлення симптомів економічної кризи та надає можливість уникнути різноманітних ризиків. Також СА проводить оцінку фінансової

незалежності підприємства і надає можливість поновити свою платоспроможність.

3.3. Напрями удосконалення обліково-інформаційної системи підприємства за результатами аналізу та аудиту

В сучасних умовах господарювання українські підприємства все частіше стикаються з невирішенням кризи платежів, і як наслідок втрачають фінансову стійкість і зазнають банкрутства. На жаль, військова агресія росія дуже підкосила економічні процеси в усіх без винятку підприємствах, які і так зазнали великих втрат під час роботи в карантинні періоди короно вірусної хвороби. Тому, пошук і розробка напрямів удосконалення обліково-інформаційної системи запобігання банкрутству підприємства є актуальним процесом для всіх підприємств і держави.

Вважаємо, що в теперішніх умовах господарювання, основними завданнями кожного підприємства є збереження своєї ринкової позиції, підвищення конкурентоспроможності та дотримання стійкого фінансового стану. На жаль, непередбачувані дестабілізаційні фактори негативно впливають на діяльність підприємств. Хоча передумови стану банкрутства з'являються набагато раніше до настання самої загрози – втрачання фінансової стійкості підприємства. На нашу думку, виявлені заздалегідь негативні впливи у господарську діяльність підприємства – є заставою високого рівня конкурентоспроможності та фінансової стійкості.

Банкрутством підприємства повинно перейматись не тільки саме підприємство, але й держава. Це пов'язано з тим, що банкрутство підприємства є перешкодою:

1. Стабільного розвитку країни, тому що є загрозою невиконання своїх боргових зобов'язань та зобов'язань за контрактом. А це може призвести до дисбалансу інших підприємств-контрагентів.

2. Сплати податків, які формують бюджет країни. Таким чином Державний бюджет України неотримує певної суми.

3. Забезпечення кадрового складу підприємства робочими місцями. В зв'язку з чим підприємство вимушене скоротити всіх працівників (навіть тих хто має соціальний статус).

Таким чином зменшення кількості підприємств що збанкрутілі повинно бути основною метою як суб'єктів господарювання так і країни. Саме для цього кожне підприємство в силу своєї специфічної господарської діяльності повинно розробити стратегію для попередження банкрутства. Під стратегією слід розуміти науково-обґрунтований підхід, який включає всі цілі підприємства які повинні бути досягнуті та вміщує три етапи її реалізації. Іншими словами, до даної стратегії можна віднести комплекс заходів направлених на забезпечення попередження суб'єктом господарювання кризового становища, а за умови його настання – обрання механізму, який направлений на уникнення від настання банкрутства. І до третього етапу потрібно віднести очікуваний результат від двох попередніх етапів.

Заздалегідь виявлена фінансова криза суб'єкта господарювання розкриває всі слабкі позиції підприємства, які під час застосування стратегії будуть ліквідовані та попереджені на майбутні періоди господарювання. Якщо ж вчасно не буде виявлено загрози підприємства і виникнуть значні непокріті зобов'язання, в такому випадку підприємство може зазнати банкрутства.

Для попередження даної ситуації підприємство може намагатись зробити наступні дії:

- продати необоротні активи;
- реалізувати запаси підприємства (готову продукцію, товари або ж виробничі запаси);
- збільшити розмір статутного або ж додаткового капіталу;
- отримати позики для наповнення оборотних активів;
- застосувати програму щодо зменшення витрат по підприємству;
- отримати державну фінансову підтримку або поворотну допомогу і т.і.

Під час проведеного дослідження нами було з'ясовано, що значна кількість підприємств не застосовують стратегію для попередження банкрутства, а приймають управлінські рішення вже під час настання критичної ситуації. Вважаємо це рішення помилковим і не кваліфікаційним. Тому що передбачувану критичну ситуації з заздалегідь продуманим рішенням швидше можна використати та отримати не гаючи часу бажаний результат. На нашу думку, ефективний управлінський менеджмент для попередження та подолання економічної кризи підприємства повинен мати не один продуманий та розроблений варіант антикризових заходів.

Проведений аналіз запропонованих стратегій антикризових заходів надав можливість зробити наступні висновки щодо їх застосування [44]:

1. Реінжиніринг. Даний напрямок застосування антикризових заходів базується на відмові від старих підходів з використанням інформаційних систем, які направлені на поліпшення фінансового стану підприємства. Як правило, ця форма може застосовуватись якщо:

- підприємство перебуває в значних скрутних економічних умовах;
- стан підприємства вважають задовільним, але прогностичні показники свідчать про наближення кризи;
- підприємство є благополучним та швидкозростаючим.

2. Економічна безпека. Основним завданням даної форми антикризових заходів є надання економічної безпеки суб'єкту господарювання шляхом застосування розрахунків економічної діяльності підприємства, які надають можливість спрогнозувати його роботу на майбутнє. Застосування даної форми надає час для підприємства заздалегідь розробити якісні підходи і методи для недопущення кризових ситуацій. Для застосування даної форми суб'єкт господарювання формує структурний підрозділ, який займається контролем за обліковим напрямком роботи з метою застосування показників діяльності їх діяльності та проведенням розрахунків на перспективу.

3. Контролінг. Форма антикризових заходів, яка сформована на спостереженні та вивчені економічних процесів підприємства з метою

розроблення заходів на підтримку та орієнтацію управлінського персоналу. Зміст даної форми передбачає: координацію управлінського менеджменту, інформаційну та консультативну підтримку по прийняттю адміністративних рішень, спостереження за економічним механізмом підприємства.

4. Система раннього попередження та реагування. Дана система може бути застосована на підприємстві з метою прогнозування та попередження виникнення зовнішніх та внутрішніх факторів, які негативно впливають на економічний розвиток підприємства.

5. Антикризове управління з використанням механізмів фінансової стабілізації. Дана система поєднує в собі прогнозування небезпечних кризових явищ, проведення їх аналізу, з'ясування симптомів виникнення та застосування заходів зменшення негативного впливу. Тому, антикризове управління слід застосовувати для:

- передбачення та ухилення від кризових ситуацій;
- поліпшення фінансового стану та господарської діяльності підприємства;
- знаходження шляхів щодо уникнення процесу банкрутства.

6. Санація. Це система, яка направлена на застосування заходів щодо оздоровлення суб'єкта господарювання та відновлення його фінансової стійкості. До цих заходів належать: фінансово-економічні, виробничо-технічні, організаційно-правові та соціальні.

7. Реструктуризація підприємства – комплекс заходів, які спрямовані на «виживання» суб'єкта господарювання під час його перебування в кризовій ситуації. Інколи процес реструктуризації застосовується під час організаційних змін або розподілу підприємства на його частини. Слід зазначити, що після проведення реструктуризації для всіх новостворених підприємств змінюються цілі, розміри засобів та джерел їх утворення.

Серед усіх стратегій антикризових заходів для ПрАТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна» рекомендуємо звернути увагу на впровадження

економічної безпеки та сформувати задля цього відділ забезпечення економічної безпеки. Основними завданнями даного відділу повинно бути:

1. Забезпечення стійкого розвитку компанії.
2. Контроль за формуванням облікової інформації та перенесення її до звітності підприємства.
3. Запобігання значному збільшенню дебіторської та кредиторської заборгованості, в тому числі і простроченої.
4. Застосування сучасних методик та методичних підходів до передбачення кризових станів компанії.
5. Пропонувати альтернативні рішення щодо виходу з кризових станів.
6. Впроваджувати власні розробки (заходи) для забезпечення стійкого рівня фінансового стану ПрАТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна» з урахуванням специфіки його діяльності.

Вважаємо, що разом з розробленою стратегією підприємство повинно затвердити програму щодо поліпшення фінансового стану підприємства-боржника, до якої будуть занесені оптимальні заходи внаслідок яких в майбутньому підприємство отримує найбільший економічний ефект.

Під час проведеного дослідження ми виявили три підсистеми для подолання кризи банкрутства [44]:

- Підсистема попередження. Дана підсистема направлена на розробку комплексних заходів для проведення прогностичних даних та розрахунку ймовірного банкрутства з подальшим інформуванням адміністративного апарату про майбутні ризики.

- Підсистема запобігання. Підсистема направлена на підвищення рівня господарської діяльності та недопущення критичних станів підприємства та настання банкрутства.

- Підсистема подолання банкрутства. Включає в себе всі можливі заходи щодо недопущення ліквідаційних заходів спрямованих на покращення фінансового стану підприємства-боржника.

Висновки до розділу 3

1. Встановлено, що всі запропоновані в світі моделі для розрахунку фінансового стану та прогнозування банкрутства підприємства мають свою систему визначення показників та аналітичну вибірку на підставі яких вона була проведена.

2. Зазначено, що в умовах військового стану значна кількість українських підприємств опинилась на межі втрати фінансової стійкості та неспроможності погасити свої боргові зобов'язання, внаслідок чого вимушені приймати управлінські рішення щодо початку проведення процедур банкрутства.

3. Висвітлено, що для запобігання настання процедур банкрутства і за умови можливості реанімувати підприємство ГС може призначити процес санації, як елемент застосування антикризового управління.

4. Запропоновано поняття «Санаційний аудит», під яким слід розуміти систему заходів, які направлені на поліпшення економічного середовища підприємства та запобігання оголошення його банкрутом.

5. Узагальнено підбір етапів СА є важливим процесом для кожного підприємства-боржника, тому що кожне підприємство має свою специфіку організаційно-економічної діяльності яка значною мірою впливає на організацію механізму проведення санації.

6. Запропоновано поняття «Стратегія», під яким слід розуміти науково-обґрунтований підхід, який включає всі цілі підприємства які повинні бути досягнуті та вміщує три етапи її реалізації.

7. Виявлено три підсистеми для подолання кризи банкрутства:

- Підсистема попередження. Дана підсистема направлена на розробку комплексних заходів для проведення прогнозних даних та розрахунку ймовірного банкрутства з подальшим інформуванням адміністративного апарату про майбутні ризики.

- Підсистема запобігання. Підсистема направлена на підвищення рівня господарської діяльності та недопущення критичних станів підприємства та настання банкрутства.

- Підсистема подолання банкрутства. Включає в себе всі можливі заходи щодо недопущення ліквідаційних заходів спрямованих на покращення фінансового стану підприємства-боржника.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі здійснено теоретичне узагальнення і розв'язання науково-практичного завдання визначення організації та методики обліку, аналізу та санаційного аудиту банкрутства підприємства в умовах військового стану.

1. Запропоновано під банкрутством підприємства розуміти економічно критичний стан, внаслідок якого втрачається можливість суб'єкта господарювання проводити розрахунки за своїми борговими зобов'язаннями, що дає підставу господарському суду прийняти рішення щодо ліквідації даного підприємства.

2. Запропоновано досліджуваному підприємству віднести наступні фактори впливу:

- зовнішні фактори впливу: відмова контрагентів від виконання договірних взаємовідносин; скорочення кількості підписаних договорів та контрактів; падіння реалізаційних обсягів, що призводить до зменшення доходів; збільшення податкового тиску та цін на активи для підприємства; військові дії на території України; надзвичайні ситуації міжнародного характеру для здоров'я населення певного регіону (світу) – пандемії.

- внутрішні фактори впливу: втрата ритмічності виробничого процесу; простій виробничих необоротних активів; здороження вартості готової продукції; втрата продуктивності праці співробітників підприємства; занадто великий обсяг надлишку нереалізованих запасів; існування внутрішніх непорозумінь між персоналом підприємства внаслідок чого відбувається плинність кадрового потенціалу; неякісний рівень маркетингової політики, що надає можливість конкурентам витіснити підприємство з ринку збуту готової продукції (товарів, робіт, послуг).

3. З'ясовано, що вплив воєнного стану та підготовка України до вступу в ЄС призвели до необхідності зміни нормативно-законодавчої бази у відповідності до стандартів Європейського Союзу. Було проаналізовано зміст

зазначених нормативних документів, що дало можливість зробити по роботі висновки щодо нововведень.

4. Обґрунтовано, що санаційні процедури є складним процесом та мають особливості щодо їх проведення, тому рекомендуємо для уникнення значних помилок запросити юриста, який обізнаний в питаннях проведення оголошення банкрутства та санаційних заходів.

5. З'ясовано, що для запобігання оскарження рішення щодо початку процесу банкрутства в судовій установі потрібна присутність не менше ніж 50 % засновників підприємства-боржника та проста більшість їх присутність повинна проголосувати за це рішення.

6. Досліджено Звіт санаційного керуючого як одного із основних документів санаційного процесу, який повинен включати доказову інформацію щодо погашення кредиторських вимог.

7. Встановлено, що під час будь-якого періоду проведення процедури банкрутства контрагенти можуть домовитись між собою і підписати документ – Мирова угода. Мировою угодою вважається документ, який в письмовій формі зазначає спільне бажання контрагентів провести розстрочку або списати борги.

8. Проаналізовано методичні підходи та надана характеристика найпоширеніших моделей проведення оцінки ймовірності банкрутства з урахуванням їх переваг та недоліків.

9. Встановлено, що в українському законодавстві затверджено рекомендації, які дозволяють виявити ознаки неплатоспроможних підприємств з різними ознаками банкрутства підприємства. В методичних рекомендаціях закладено інструмент для проведення аналізу засобів та джерел підприємства, структура та динаміка доходу і витрат підприємства-банкрота.

10. Серед усіх стратегій антикризових заходів для ПрАТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна» рекомендуємо звернути увагу на впровадження економічної безпеки та сформувати задля цього відділ забезпечення економічної безпеки. Основними завданнями даного відділу повинно бути:

- Забезпечення стійкого розвитку компанії.
- Контроль за формуванням облікової інформації та перенесення її до звітності підприємства.
- Запобігання значному збільшенню дебіторської та кредиторської заборгованості, в тому числі і простроченої.
- Застосування сучасних методик та методичних підходів до передбачення кризових станів компанії.
- Пропонування альтернативних рішень щодо виходу з кризових станів.
- Впровадження власних розробок (заходи) для забезпечення стійкого рівня фінансового стану ПрАТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна» з урахуванням специфіки його діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Господарський Кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 01.11.2023).
2. Кодекс України з процедур банкрутства: Закон України від 18.10.2018 № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19/conv#Text> (дата звернення: 01.11.2023).
3. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 01.11.2023).
4. Кодекс законів про працю: Закон України від 17.12.1971 № 322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text> (дата звернення: 01.11.2023).
5. Про затвердження Порядку погодження умов і порядку проведення санації державних підприємств до відкриття провадження у справі про банкрутство за рахунок небюджетних джерел фінансування: Постанова Кабінету Міністрів України від 30.01.2013 № 38. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/38-2013-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.11.2023).
6. Питання функціонування електронної торгової системи з продажу майна боржників у справах про банкрутство (неплатоспроможність): Постанова Кабінету Міністрів України від 02.10.2019 № 865. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/865-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.11.2023).
7. Про затвердження Положення про порядок проведення санації до порушення провадження у справі про банкрутство: Постанова Пленуму вищого господарського суду України від 17.12.2013 № 15. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0015600-13#Text> (дата звернення: 01.11.2023).

8. Про затвердження Переліків обов'язкових питань, за якими проводиться навчання осіб, які мають намір здійснювати діяльність арбітражного керуючого, для підготовки арбітражних керуючих у справах про банкрутство страхових організацій та у справах про банкрутство державних підприємств та господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі: Наказ Міністерства юстиції від 18.08.2023 № 2996/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0926-19#Text> (дата звернення: 01.11.2023).

9. Про затвердження Порядку проведення спеціального моніторингу погашення заборгованості із заробітної плати підприємствами, установами та організаціями усіх форм власності, стосовно яких відкрито провадження у справі про банкрутство: Наказ Міністерства юстиції України від 06.03.2023 № 865/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0404-23#Text> (дата звернення: 01.11.2023).

10. Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства юстиції України з питань банкрутства щодо єдиного унікального ідентифікатора фізичної особи: Наказ Міністерства юстиції України від 06.10.2022 № 4318/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1196-22#Text> (дата звернення: 01.11.2023).

11. Про зупинення проведення перевірок діяльності арбітражних керуючих на термін дії воєнного стану в Україні: Наказ Міністерства юстиції України від 07.06.2022 № 1155/7. URL: <https://minjust.gov.ua/files/general/2022/06/08/20220608174042-37.pdf> (дата звернення: 01.11.2023).

12. Про затвердження професійного стандарту «Арбітражний керуючий»: Наказ Міністерства економіки України від 12.01.2022 № 95-22. URL: https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/386-nakaz_95.pdf (дата звернення: 01.11.2023).

13. Про затвердження Правил ведення діловодства та архіву арбітражного керуючого: Наказ Міністерства юстиції України від 10.01.2020

№ 93/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0034-20#Text> (дата звернення: 01.11.2023).

14. Про затвердження Порядку проведення аналізу фінансово-господарського стану суб'єктів господарювання щодо наявності ознак фіктивного банкрутства, доведення до банкрутства, приховування стійкої фінансової неспроможності, незаконних дій у разі банкрутства: Наказ Міністерства юстиції України від 10.09.2020 № 3105/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0872-20#Text> (дата звернення: 01.11.2023).

15. Про затвердження Вимог до форми та порядку ведення реєстру вимог кредиторів у справах про банкрутство (неплатоспроможність): Наказ Міністерства юстиції України від 17.08.2020 № 2778/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0793-20#Text> (дата звернення: 01.11.2023).

16. Про затвердження інформаційних та технологічних карток адміністративних послуг з видачі, переоформлення, видачі дубліката та анулювання свідоцтва про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого, що надаються Міністерством юстиції України: Наказ Міністерства юстиції України від 02.03.2020 № 733/5. URL: <https://minjust.gov.ua/m/normativno-pravovi-akti-z-pitan-bankrutstva> (дата звернення: 01.11.2023).

17. Про затвердження Порядку функціонування автоматизованої системи «Банкрутство та неплатоспроможність»: Наказ Міністерства юстиції України від 18.02.2020 № 594/5 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0186-20#Text> (дата звернення: 01.11.2023).

18. Про порядок подання арбітражними керуючими обов'язкових відомостей (інформації): Наказ Міністерства юстиції України від 18.02.2020 № 593/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0187-20#Text> (дата звернення: 01.11.2023).

19. Про затвердження Порядку здійснення контролю за діяльністю арбітражних керуючих: Наказ Міністерства юстиції України від 06.12.2019 №

3928/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1228-19#Text> (дата звернення: 01.11.2023).

20. Про затвердження примірних форм плану санації боржника у справі про банкрутство та плану реструктуризації боргів боржника у справі про неплатоспроможність: Наказ Міністерства юстиції України від 24.10.2019 № 3258/5. URL: <https://minjust.gov.ua/m/normativno-pravovi-akti-z-pitan-bankrutstva> (дата звернення: 01.11.2023).

21. Питання подання арбітражними керуючими обов'язкових відомостей (інформації): Наказ Міністерства юстиції України від 17.10.2019 № 3193/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1124-19#Text> (дата звернення: 01.11.2023).

22. Про затвердження Порядку тимчасового зупинення права на здійснення діяльності арбітражного керуючого: Наказ Міністерства юстиції України від 17.10.2019 № 3192/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1122-19#Text> (дата звернення: 01.11.2023).

23. Про затвердження Порядку видачі, переоформлення, видачі дубліката та анулювання свідоцтва про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого: Наказ Міністерства юстиції України від 17.10.2019 № 3191/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1125-19#Text> (дата звернення: 01.11.2023).

24. Про затвердження Положення про Кваліфікаційну комісію арбітражних керуючих: Наказ Міністерства юстиції України від 25.09.2019 № 2994/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1067-19#Text> (дата звернення: 01.11.2023).

25. Про затвердження Положення про Дисциплінарну комісію арбітражних керуючих: Наказ Міністерства юстиції України від 25.09.2019 № 2993/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1068-19#Text> (дата звернення: 01.11.2023).

26. Про затвердження Порядку використання посвідчення і печатки арбітражного керуючого: Наказ Міністерства юстиції України від 24.09.2019

№ 2984/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1057-19#Text> (дата звернення: 01.11.2023).

27. Про затвердження Порядку формування і ведення Єдиного реєстру арбітражних керуючих України: Наказ Міністерства юстиції України від 19.09.2019 № 2969/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1049-19#Text> (дата звернення: 01.11.2023).

28. Про затвердження форми Декларації про майновий стан боржника у справі про неплатоспроможність: Наказ Міністерства юстиції України від 21.08.2019 № 2627/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0964-19#Text> (дата звернення: 01.11.2023).

29. Про затвердження Положення про систему підготовки і перепідготовки осіб, які мають намір здійснювати діяльність арбітражного керуючого, підвищення кваліфікації та перепідготовки арбітражних керуючих, їх підготовки у справах про банкрутство страхових організацій та у справах про банкрутство державних підприємств та господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі: Наказ Міністерства юстиції України від 13.08.2019 № 2536/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0926-19#Text> (дата звернення: 01.11.2023).

30. Про затвердження Порядку складання кваліфікаційного іспиту особами, які мають намір здійснювати діяльність арбітражного керуючого: Наказ Міністерства юстиції України від 13.08.2019 № 2535/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0925-19#Text> (дата звернення: 01.11.2023).

31. Про порядок подання арбітражними керуючими (розпорядниками майна, керуючими санацією, ліквідаторами) обов'язкових відомостей (інформації): Наказ Міністерства юстиції України від 18.01.2013 № 130/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0148-13#Text> (дата звернення: 01.11.2023).

32. Про деякі питання ведення і подання арбітражним керуючим (розпорядником майна, керуючим санацією, ліквідатором) статистичної звітності, оперативної звітності та інформації про свою діяльність: Наказ

Міністерства юстиції України від 18.01.2013 № 129/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0158-13#Text> (дата звернення: 01.11.2023).

33. Про затвердження Положення про Єдиний реєстр підприємств, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство: Наказ Міністерства юстиції України від 15.09.2011 № 3018/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1106-11#Text> (дата звернення: 01.11.2023).

34. Методичні рекомендації НБУ щодо застосування комерційними банками Закону України «Про банкрутство»: Рекомендації, Національний банк України від 21.07.1994 № 23012/105. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_105500-94#Text (дата звернення: 01.11.2023).

35. Методичні рекомендації Центральної спілки споживчих товариств України з аналізу і оцінки фінансового стану підприємств: Рекомендації, Центральна спілка споживчих товариств України від 28.07.2006 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0006626-06#Text> (дата звернення: 01.11.2023).

36. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства: Наказ Міністерства економіки України від 19.01.2006 № 14 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0014665-06#Text> (дата звернення: 01.11.2023).

37. Боднар О., Гринчук Ю., Бережанський С. Особливості фінансування санаційних заходів. *Modern Economics*. 2019. № 17. С. 39-44.

38. Бондаренко О.М., Галкіна А.В., Труш І.В. Вплив зовнішніх та внутрішніх загроз на економічну безпеку підприємства. *Економіка, фінанси, право*. № 9'2023. С. 52-55.

39. Добровольська О.В., Рондова М.А. Прогнозування банкрутства як методу оцінки фінансового стану підприємства. *Агросвіт* № 20, 2021. С. 40-45..20.40 URL: DOI: 10.32702/2306&6792.2021 (дата звернення: 01.11.2023).

40. Єпіфанова І.М. Банкрутство підприємств: спектр невирішених проблем. *Економіка: реалії часу. Науковий журнал*. 2017. № 1(29). С. 55–63.
41. Москаль Н.В. Етапи та порядок проведення санаційного аудиту. *Економіка та держава* № 8/2015. С 90-93.
42. Олександренко І.В., Іщук Л.І. Основні причини банкрутства підприємств. *Економічний форум*. 2015. № 2. С. 222–226.
43. Рудика В. І., Великий Ю. М., Зьома О. Д. Економічна сутність поняття «банкрутство»: причини виникнення та наслідки на підприємстві. *Інфраструктура ринку*. 2018. № 18. С. 127–132.
44. Рудика В.І., Косарєва І.П., Величко Н.В. Напрями та стратегія запобігання банкрутства суб'єктів господарської діяльності. *Глобальні та національні проблеми економіки*. Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. Випуск 17. 2017. С 431-435. URL: <http://global-national.in.ua/archive/17-2017/91.pdf>.
45. Сейсебаєва Н.Г., Топчанюк О.В. Методи аналізу і прогнозування банкрутства підприємств. *Молодий вчений*. 2016. № 11. С. 678–681.
46. Славінський В.І., Галкіна А.В., Труш І.В. Оцінка рівня економічної безпеки для проведення прогнозування банкрутства підприємства. *Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи: матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, 22-23 вересня 2023 р.)*. Одеса, 2023. С 239-242.
47. Сукрушева Г.О. Причини та наслідки банкрутства вітчизняних підприємств у сучасних умовах. *Економіка та суспільство*. 2017. № 9. С. 682–686.
48. Троц І.В. Стратегічні напрями вирішення проблеми банкрутства на підприємстві. *Економічні науки*. Вісник Хмельницького національного університету 2011, № 6, Т. 1. С. 36-40.
49. Троц І.В. Визначення поняття банкрутства та причини його виникнення у сучасних умовах розвитку. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Економіка»*. Вип. 5(2), 2011. С. 221-228.

50. Чепелюк Г.М. Обліково-аналітичне забезпечення оцінки імовірності банкрутства суб'єкта господарювання. *Ефективна економіка* № 8, 2017. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5726>.

51. Янковець Т.М., Чернюк Ю.В. Порівняння сучасних моделей діагностики ймовірності банкрутства підприємства: закордонний та вітчизняний досвід. *Інвестиції: практика та досвід* № 20/2016. С 58-62.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Наукові дослідження дефініції «Банкрутство» за юридичними та економічними аспектами

	Визначення поняття	Джерело інформації, автор
Юридичний аспект	Банкрутство - це нездатність боржника відновити свою платоспроможність та задовольнити визнані судом вимоги кредиторів інакше як через застосування визначеної судом ліквідаційної процедури	Господарський Кодекс України
	Банкрутство - визнана господарським судом нездатність боржника відновити свою платоспроможність за допомогою процедури санації та реструктуризації і погасити встановлені у порядку, визначеному цим Кодексом, грошові вимоги кредиторів інакше, ніж через застосування ліквідаційної процедури або процедури погашення боргів боржника	Кодекс України з процедур банкрутства
	Стійка фінансова неспроможність суб'єкта господарської діяльності	Кримінальний кодекс України
	Банкрутство - це неспроможність юридичної особи - суб'єкта підприємницької діяльності у встановлений строк задовольнити вимоги кредиторів, повернути кредити банку та забезпечити обов'язкові платежі до бюджету	Методичні рекомендації НБУ щодо застосування комерційними банками Закону України «Про банкрутство»
	Банкрутство - неспроможність підприємства платити за своїми борговими зобов'язаннями, що може бути зумовлена конкуренцією, некомпетентним управлінням, біржовими спекуляціями тощо	Методичні рекомендації Центральної спілки споживчих товариств України з аналізу і оцінки фінансового стану підприємств
Економічний аспект	Банкрутство - це одна із юридичних підстав ліквідації підприємства, яка виявляється у неспроможності суб'єкта підприємницької діяльності задовольнити у встановлений для цього термін пред'явлені йому кредиторами вимоги і виконати зобов'язання перед бюджетом	Яблонська А.С.
	Банкрутство - встановлена господарським судом неспроможність боржника відновити свою платоспроможність, і задовольнити визнані судом вимоги кредиторів він здатний лише через застосування ліквідаційної процедури	Філімоненков О. С.
	Банкрутство підприємств - це наслідок глибокої фінансової кризи, система заходів щодо управління якою не дала позитивних результатів	Терещенко О.О.
	Банкрутство (дослівно з італійс.) - відмова громадянина або фірми сплачувати за власними борговими зобов'язаннями через брак коштів	Пепа Т.В.
	Банкрутство - це нездатність суб'єкта господарювання фінансувати свою поточну операційну діяльність і погасити термінові зобов'язання	Шермет А.Д.
	Банкрутство суб'єкта господарювання - це крах, викликаний технічною або фізичною нездатністю суб'єкта господарювання погасити взяті на себе фінансові зобов'язання	Білоліпецький Н.П.
	Банкрутство означає фінансову неспроможність підприємства, що виявляється в перевищенні витрат на виробництво продукції над виборгом від її реалізації	Скворцов М.М.
	Банкрутство (фінансовий крах) (bankruptcy) - це документально підтверджена нездатність суб'єкта господарювання платити за своїми зобов'язаннями і фінансувати основну поточну діяльність у зв'язку з відсутністю коштів	Шморгун Н.П.
	Банкрутство (Bankruptcy) - це неспроможність підприємства платити за своїми борговими зобов'язаннями та виконувати зобов'язання перед бюджетом	Базілінська О.Я.
	«Розподільник ринкової економіки першочерговою метою якого є усунення неефективних та не здатних розплачуватись за зобов'язаннями, чи тих хто працює у збиток підприємства та інших суб'єктів»	Олександренко І. В., Іщук Л. І.
	Сутність банкрутства передбачає кризове положення, якому необхідні особливі методи керування та утворюється через зменшення змоги розраховуватись за зобов'язаннями	Сейсебаєва Н. Г., Топчанюк О. В.
«Абсолютна неплатоспроможність боржника, що є наслідком глибокої фінансової кризи, внаслідок якої підприємство не може задовольнити пред'явлені йому кредиторами вимоги»	Рудика В. І., Великий Ю. М., Зьома О. Д.	

ДОДАТОК Б

Основні фактори (причини) виникнення банкрутства

Автор	Зовнішні чинники	Внутрішні чинники
Подольська В.О.	<ul style="list-style-type: none"> - спад виробництва; - збільшення кількості збиткових підприємств; - неплатоспроможність підприємств-партнерів; - політична нестабільність держави; - недосконалість законодавства; - високий рівень податків; - структура та рівень добробуту населення; - розмір і структура споживання; - платоспроможний попит населення; - посилення міжнародної конкуренції; - банкрутство боржників підприємства; - загальний розвиток науки і техніки; - рівень технологій тощо 	<ul style="list-style-type: none"> - дефіцит власних оборотних активів; - недосконалість механізму ціноутворення; - бездіяльність юридичних служб підприємства; - відсутність контролю за договірними відносинами; - значна питома вага непродуктивних витрат; - зростання дебіторської та кредиторської заборгованості; - неефективне використання ресурсів; - збільшення витрат; - збиткова діяльність підприємства та ін.
Базилінська О.Я.	<ul style="list-style-type: none"> - макроекономічна нестабільність; - значний рівень інфляції; - криза окремої галузі; - сезонні коливання; - посилення монополізму на ринку; - дискримінація підприємства органами влади та управління; - погіршення криміногенної ситуації тощо 	<ul style="list-style-type: none"> - неефективність операційної, інвестиційної та фінансової діяльності; - низька якість менеджменту; - низький рівень кваліфікації персоналу; - блокування інновацій та раціоналізаторства; - нерозвинутість фінансового контролінгу тощо
Терещенко О.О.	<ul style="list-style-type: none"> - зміна кон'юнктури в економіці в цілому; - зменшення купівельної спроможності населення; - нестабільність господарського та податкового законодавства; - нестабільність фінансового та валютного ринків; - посилення конкуренції в галузі; - політична нестабільність у країні місцезнаходження підприємства або в країнах підприємств - постачальників сировини (споживачів продукції); - конфлікти між засновниками (власниками) 	<ul style="list-style-type: none"> - дефіцит в організаційній структурі; - недоліки у виробничій сфері; - прорахунки в галузі постачання; - низький рівень маркетингу; - втрата ринків збуту продукції. - дефіцит у фінансуванні
Шморгун Н.П.	<ul style="list-style-type: none"> - кризовий стан економіки: інфляція, загальний спад виробництва, нестабільність фінансової системи, зростання цін на ресурси; - зміна кон'юнктури ринку; - неплатоспроможність та банкрутство партнерів; - жорстка фіскальна політика держави (високий рівень податків). - нестабільна політична ситуація в країні; - зміна зовнішньоекономічної політики держави; - антимонопольна політика держави; - недосконалість законодавства тощо; - зміна чисельності та складу населення; - рівень та структура споживання; - життєвий рівень та платоспроможність населення; - стихійне лихо, тощо 	<ul style="list-style-type: none"> - низький рівень техніки, технології; - виробництво неконкурентоспроможної продукції; - низький рівень організації виробництва; - зниження ефективності використання виробничих ресурсів, виробничих потужностей; - створення понаднормових залишків запасів; - уповільнення обігу капіталу, створення його дефіциту, - використання позик на невигідних умовах, - збільшення фінансових витрат; - зниження показників рентабельності; - погана якість клієнтури підприємства, що платить із запізненням, або не платить і веде до ланцюгового банкрутства; - відсутність портфеля замовлень, що веде до зменшення обсягів реалізації, грошового потоку, зростання кредиторської заборгованості; - швидке та непланове розширення діяльності

ДОДАТОК В

Огляд найбільш поширених методичних підходів до оцінки фінансового стану підприємств

Рік	Автори	Аналітична вибірка (підприємство)	Показники	Коментар
1	2	3	4	5
1965	Beaver W.	2 x 79, США	CF/ПК; Чистий прибуток/ валюта балансу; ПК/ валюта балансу; Оборотні активи/ короткострокові зобов'язання; Робочий капітал/ валюта балансу; (Прогнозні грошові надходження – поточні зобов'язання)/ витрати (без амортизації).	Однофакторний аналіз. Величини, що відображені в чисельниках фінансових показників, характеризуються високим рівнем здатності до розподілу. В знаменниках відносно статичні показники.
1972	Altman E.	2 x 33, США	Робочий капітал/ валюта балансу; Нерозподілений прибуток (збиток) та резервного капіталу / валюта балансу; Звичайний прибуток до оподаткування + проценти за кредит / валюта балансу; Ринкова вартість підприємств (ринкова вартість корпоративних прав)/ позичковий капітал; Чиста виручка від реалізації продукції/ валюта балансу.	Багатофакторний аналіз. Промислові підприємства.
1973	Weibel P.	2 x 36, Швейцарія	ПК/ валюта балансу; ОА / поточні зобов'язання; CF / поточні зобов'язання; (Очікувані грошові надходження та поточні зобов'язання) / витрати (без амортизації); Кредиторська заборгованість x 365 / Закупки; Виробничі запаси x 365 / витрати матеріалів	Однофакторний аналіз. Кластерний аналіз. Виокремлено три групи за рівнем ризику. Проблема ізольованого аналізу окремих показників. Промислові підприємства.
1993	Krause C.	2 x 336, ФРН	ВК / валюта балансу; CF / поточні зобов'язання; ПК / виручка від реалізації; Поточні зобов'язання / ПК.	Комбінація МДА та методу штучного інтелекту
1994	Kerling/ Poddig	2 x 150, Франція	Запаси/ виручка; CF/ валюта балансу; Кредиторська заборгованість/ виручка; Дебіторська заборгованість / виручка; Витрати/ виручка; Звичайний прибуток до оподаткування/ ПК.	Комбінація МДА з експертними методами аналізу
1999-2003	Deutsche Bundes Bank	22000, ФРН	ВК/ валюта балансу; Прибуток перед сплатою податків та відсотків/ валюта балансу; ROE; CF/ сума інвестованого капіталу	МДА для трьох груп підприємств: переробні галузі; торгівля; інші види діяльності.
2004-2009	Терещенко О.	2000, Україна	10 показників	МДА для дев'яти груп підприємств, класифікованих залежно від виду діяльності

Продовження дод. В

1	2	3	4	5
2008	Банк UBS	(Швейцарія) Вся клієнтська база позичальників у розрізі окремих їх категорій	8 показників	Рейтингове оцінювання (дискримінантний аналіз, логістична регресія), система рейтингування UBS ґрунтується на шкалі рейтингів, яка передбачає 15 рейтингових класів
2007	Банк Credit Suisse	(Швейцарія) Вся клієнтська база позичальників у розрізі окремих їх категорій	9 показників	Рейтингове оцінювання (дискримінантний аналіз, логістична регресія), система рейтингування UBS ґрунтується на шкалі рейтингів, яка передбачає 18 рейтингових класів
2008	Deutsche Bundes Bank	Більше 30000 ФРН	9 показників	МДА для трьох груп підприємств: переробні галузі; торгівля; інші види діяльності.
2013-2016	Національний банк України	Більше 20000 Україна	17 показників включено до первинного каталогу індикаторів.	Дискримінантний аналіз, логістична регресія у розрізі 5 груп видів економічної діяльності та великих (середніх) і малих підприємств

ДОДАТОК Г

Характеристика моделей оцінки ймовірності банкрутства

Модель	Структура моделі	Переваги	Недоліки
1	2	3	4
П'ятифакторна модель Е. Альтмана адаптована	$Z = 0,717K1 + 0,847K2 + 3,107K3 + 0,42K4 + 0,995K5$, де: K1 – середньорічна величина власних оборотних коштів / середньорічна вартість активів, показує ліквідність балансу; K2 – чистий прибуток (збиток) / середньорічна вартість активів, характеризує рівень фінансового важеля; K3 – прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування / середньорічна вартість активів, характеризує ефективність операційної діяльності; K4 – середньорічна вартість власного капіталу / середньорічна величина зобов'язань, показує структуру капіталу; K5 – чистий дохід (виторг) від реалізації / середньорічна вартість активів, показує оборотність капіталу	Простота в розрахунках та послідовність проведення аналізу	Український облік відрізняється від західного; фондовий ринок України недостатньо розвинений; використання цієї моделі можливе тільки на великих підприємствах; ця модель не дозволяє врахувати коливання акційних курсів
Модель Г. Спрінгейта	$ZC = 1,03X1 + 3,07X2 + 0,66X3 + 0,4X4$, де X1 – робочий капітал/активи; X2 – прибуток від реалізації/активи; X3 – прибуток від реалізації / короткострокова заборгованість; X4 – виторг від реалізації/активи	Точність розрахунків становить понад 90%	Модель орієнтована на підприємства США і Канади; коефіцієнти розраховуються в доларах; модель спрямована на розрахунок кредитоспроможності підприємства
Дискримінантна модель О. Терещенка	$ZTEP = 1,5X1 + 0,08X2 + 10X3 + 5X4 + 0,3X5 + 0,1X6$, де X1 – відношення грошових надходжень до зобов'язань; X2 – відношення валюти балансу до зобов'язань; X3 – відношення чистого прибутку до середньорічної суми активів; X4 – відношення прибутку до виторгу; X5 – відношення виробничих запасів до виторгу; X6 – відношення виторгу до основного капіталу	Вона зручна у використанні; підходить для аналізу українських підприємств; враховує галузеві особливості	Немає розширеної класифікації фінансового стану; потребує додаткового аналізу показників фінансової стійкості
Коефіцієнт У. Бівера	$KB = (ЧП - НА) : (ДЗ + ПЗ)$, де ЧП – чистий прибуток; НА – нарахована амортизація; ДЗ – довгострокові зобов'язання; ПЗ – поточні зобов'язання.	У розрахунках моделі використовується невелика кількість показників, тому розрахунки є досить точними	Розрахунок коефіцієнта проводиться у динаміці, не враховуються галузеві особливості, не враховується ефективність використання капіталу підприємством

Продовження дод. Г

1	2	3	4
Модель Дж. Таффлера і Г. Тішоу	$Z=0,53F + 0,13D + 0,18C + 0,16D,$ де А – операційний прибуток/ короткострокові зобов'язання; В – оборотні активи / загальна сума зобов'язань; С – короткострокові зобов'язання / загальна вартість активів; D – вигог від реалізації / загальна вартість активів	Простота розрахунку	Модель застосовується тільки для підприємств, що котирують свої акції на фондових біржах
Дискримінантна модель Р. Ліса	$Z=0,063A + 0,092B + 0,052C + 0,001D,$ де А – оборотні активи/ загальна вартість активів; В – операційний прибуток /загальна вартість активів; С – нерозподілений прибуток/загальна вартість активів; D – власний капітал / позиковий капітал.	Простота розрахунках	Модель орієнтована на закордонні підприємства, модель створювалася з урахуванням західного розвитку.

ДОДАТОК Д

Баланси (Звіт про фінансовий стан)

АТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна»
Звіт про фінансовий стан (в тисячах гривень)

Підприємство: Приватне акціонерне товариство
 «Імперіал Тобакко Продакшн Україна»
 Територія: м. Київ, Україна
 Організаційно-правова форма господарювання: акціонерне товариство
 Вид економічної діяльності: виробництво тютюнових виробів
 Середня кількість працівників: 385
 Адреса, телефон: вул. Заболотного, 35, м. Київ, 03026, Україна, +380 44 2012993
 Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака
 Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

Дата (рік/місяць/число)

За ЄДРПОУ
 За КОАТУУ

За КОПФГ

За КВЕД

Коди		
2020	12	31
		20043260
		8036100000
		230
		12.0

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2020 року

Форма № 1

АКТИВ	Примітки	Код рядка	31 грудня 2020 р.	31 грудня 2019 р. (перераховано)	31 грудня 2018 р. (перераховано)
1		2	4	3	
I. Необоротні активи					
Нематеріальні активи	10	1000	7 419	5 653	11 932
первісна вартість		1001	46 682	40 586	40 341
накопичена амортизація		1002	(39 263)	(34 933)	(28 409)
Незавершені капітальні інвестиції	9	1005	146 758	22 295	48 263
Основні засоби	9	1010	934 060	1 019 521	1 041 974
первісна вартість		1011	1 947 806	1 924 357	1 880 145
знос		1012	(1 013 746)	(904 836)	(838 171)
Довгострокові біологічні активи		1020	-	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств		1030	-	-	-
інші фінансові інвестиції		1035	-	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	13,27	1040	6	155	355
Відстрочені податкові активи		1045	-	-	-
Інші необоротні активи	11	1090	3 475	3 475	3 475
Усього за розділом I		1095	1 091 718	1 051 099	1 105 999
II. Оборотні активи					
Запаси	12	1100	1 295 731	1 567 152	1 621 433
Виробничі запаси	12	1101	1 234 948	1 519 884	1 591 770
Незавершене виробництво	12	1102	28 126	31 153	19 496
Готова продукція	12	1103	32 657	16 115	10 167
Поточні біологічні активи		1110	-	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	8,13,27	1125	3 435 697	3 392 553	3 713 420
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	13,27	1130	3 444	5 693	4 432
з бюджетом	13	1135	3 820	4 388	26 113
у тому числі з податку на прибуток		1136	-	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків		1145	-	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	13	1155	841	1 212	798
Поточні фінансові інвестиції		1160	-	-	-
Грошові кошти та їх еквіваленти	14	1165	314 805	185 949	94 968
Готівка		1166	-	-	-
Рахунки в банках	14	1167	314 805	185 949	94 968
Витрати майбутніх періодів		1170	1 398	800	1 032
Інші оборотні активи		1190	365	2 225	-
Усього за розділом II		1195	5 056 101	5 159 972	5 462 196
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	15	1200	-	297	-
Баланс		1300	6 147 819	6 211 368	6 568 195

Примітки на стор. 8 - 42 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності

АТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна»
Звіт про фінансовий стан (в тисячах гривень)

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2020 року
 Форма № 1
 (продовження)

ПАСИВ	Примітки	Код рядка	31 грудня 2020 р.	31 грудня 2019 р. (перераховано)	31 грудня 2018 р. (перераховано)
1		2	4	3	
I. Власний капітал					
Зареєстрований (пайовий) капітал	16	1400	72 405	72 405	72 405
Капітал у дооцінках		1405	-	-	-
Додатковий капітал		1410	48 341	42 695	47 949
Резервний капітал		1415	18 101	18 101	18 101
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)		1420	910 763	632 361	(401 497)
Неоплачений капітал		1425	-	-	-
Вилучений капітал		1430	-	-	-
Усього за розділом I		1495	1 049 610	765 562	(263 042)
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення					
Відстрочені податкові зобов'язання	25	1500	2 454	11 895	14 478
Пенсійні зобов'язання	20	1505	53 160	59 638	52 021
Довгострокові кредити банків		1510	-	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	17	1515	3 436 960	-	1 478 413
Довгострокові забезпечення, включаючи	20	1520	2 998	2 859	3 944
Довгострокові забезпечення персоналу	20	1521	2 998	2 859	3 944
Цільове фінансування		1525	-	-	-
Усього за розділом II		1595	3 495 572	74 392	1 548 856
III. Поточні зобов'язання і забезпечення					
Короткострокові кредити банків		1600	-	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями		1610	-	-	-
товари, роботи, послуги	21, 8	1615	399 419	584 177	1 073 241
розрахунками з бюджетом	19	1620	176 673	211 416	294 095
у тому числі з податку на прибуток		1621	21 892	-	-
розрахунками зі страхування		1625	590	1 014	1 082
розрахунками з оплати праці		1630	4 042	3 527	4 177
за одержаними авансами		1 635	2 625	13 000	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків		1645	-	-	-
Поточні забезпечення	20	1660	7 221	30 355	37 482
Доходи майбутніх періодів		1665	-	-	-
Інші поточні зобов'язання		1690	1 012 067	4 527 925	3 872 304
Усього за розділом III	17,	1695	1 602 637	5 371 414	5 282 381
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття					
		1700			
Баланс		1900	6 147 819	6 211 368	6 568 195

Голова Правління

Головний бухгалтер

Воробйова Г.М.

Фундурат Л.В.

Примітки на стор. 8 - 42 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності

АТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна»
Звіт про фінансовий стан (в тисячах гривень)

Підприємство: Приватне акціонерне товариство
«Імперіал Тобакко Продакшн Україна»
Територія: м. Київ, Україна
Організаційно-правова форма господарювання: акціонерне товариство
Вид економічної діяльності: виробництво тютюнових виробів
Середня кількість працівників²: 370
Адреса, телефон: вул. Заболотного, 35, м. Київ, 03026, Україна, +380 44 2012993
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака
Складено (зробити позначку "V" у відповідній клітинці):
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

Дата (рік/місяць/число)

За ЄДРПОУ

За КАТОТТГ¹

За КОПФГ

За КВЕД

Коди		
2021	12	31
20043260		
8036100000		
230		
12.0		

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2021 року
Форма № 1

АКТИВ	Примітки	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1		2	3	4
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	9	1000	7 419	8 756
первісна вартість		1001	46 682	50 133
накопичена амортизація		1002	(39 263)	(41 377)
Незавершені капітальні інвестиції	8	1005	146 758	394 038
Основні засоби	8	1010	934 060	911 863
первісна вартість		1011	1 947 806	1 991 583
знос		1012	(1 013 746)	(1 079 720)
Довгострокові біологічні активи		1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств		1030	-	-
інші фінансові інвестиції		1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	12,25	1040	6	126
Відстрочені податкові активи		1045	-	1 014
Інші необоротні активи	10	1090	3 475	-
Усього за розділом I		1095	1 091 718	1 315 797
II. Оборотні активи				
Запаси	11	1100	1 295 731	1 342 808
Виробничі запаси	11	1101	1 234 948	1 305 495
Незавершене виробництво	11	1102	28 126	21 863
Готова продукція	11	1103	32 657	15 450
Поточні біологічні активи		1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	7, 12, 25	1125	3 435 697	3 347 617
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	12	1130	3 444	3 429
з бюджетом	12	1135	3 820	62 154
у тому числі з податку на прибуток		1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків		1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	12	1155	841	509
Поточні фінансові інвестиції		1160	-	-
Грошові кошти та їх еквіваленти	13	1165	314 805	228 174
Готівка		1166	-	-
Рахунки в банках	13	1167	314 805	228 174
Витрати майбутніх періодів		1170	1 398	8 807
Інші оборотні активи		1190	365	426
Усього за розділом II		1195	5 056 101	4 993 924
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття				
		1200	-	-
Баланс		1300	6 147 819	6 309 721

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад

² Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

АТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна»
Звіт про фінансовий стан (в тисячах гривень)

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2021 року
Форма № 1
(продовження)

ПАСИВ	Примітки	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1		2	34	4
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	14	1400	72 405	72 405
Капітал у дооцінках		1405	-	-
Додатковий капітал		1410	48 341	48 341
Резервний капітал		1415	18 101	18 101
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)		1420	910 763	1 488 481
Неоплачений капітал		1425	-	-
Вилучений капітал		1430	-	-
Усього за розділом I		1495	1 049 610	1 627 328
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	23	1500	2 454	-
Пенсійні зобов'язання	18	1505	53 160	55 536
Довгострокові кредити банків		1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	15	1515	3 436 960	3 495 568
Довгострокові забезпечення, включаючи	18	1520	2 998	2 482
Довгострокові забезпечення персоналу	18	1521	2 998	2 482
Цільове фінансування		1525	-	-
Усього за розділом II		1595	3 495 572	3 553 586
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків		1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями		1610	-	-
товари, роботи, послуги	7, 19	1615	399 419	313 398
розрахунками з бюджетом	17	1620	176 673	207 272
у тому числі з податку на прибуток		1621	21 892	17 423
розрахунками зі страхування		1625	590	313
розрахунками з оплати праці		1630	4 042	4 289
за одержаними авансами		1 635	2 625	90
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків		1645	-	-
Поточні забезпечення	18	1660	7 221	4 716
Доходи майбутніх періодів		1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	15	1690	1 012 067	598 729
Усього за розділом III		1695	1 602 637	1 128 807
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття				
		1700		-
Баланс		1900	6 147 819	6 309 721

Голова Правління

Галина ВОРОБЙОВА

Головний бухгалтер

Лариса ФУНДУРАТ

Продовження дод. Д

Підприємство з іноземною інвестицією «Імперіал Тобако Україн»
 Фінансова звітність за рік, що завершився 31 грудня 2022 р.
 Звіт про фінансовий стан на 31 грудня 2022 р.

	Дата (рік, місяць, день)	КОДІ		
		2022	12	31
Підприємство	Підприємство з іноземною інвестицією «Імперіал Тобако Україн»	за ЄДРПОУ	20044494	
Територія	м. Київ, Голосіївський район	за КАТОТТГ ¹	8036100000	
Організаційно-правова форма	Інші організаційно-правові форми	за КОПФГ	995	
Вид економічної діяльності	Оптова торгівля тютюновими виробами	за КВЕД	46.35	
Середня кількість працівників ²	269			
Адреса, тел.	м. Київ, Голосіївський район, вул. Академіка Заболотного, 35			

Одиниця виміру: у тисячах гривень

Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):

за Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за Міжнародними стандартами фінансової звітності

–
v

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2022 року

Форма № 1

Код за ДКУД

1801005

Активи	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	Примітка
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	6 863	2 307	9
первісна вартість	1001	30 041	26 012	
накопичена амортизація	1002	(23 178)	(23 705)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005			
Основні засоби	1010	28 863	26 864	8, 15
первісна вартість	1011	200 343	200 181	
накопичена амортизація	1012	(171 480)	(173 317)	
Інвестиційна нерухомість	1015	–	–	
Довгострокові біологічні активи	1020	–	–	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	–	–	
інші фінансові інвестиції	1035	–	–	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	–	–	
Відстрочені податкові активи	1045	11 732	12 534	24
Інші необоротні активи	1090	–	–	
Усього за розділом I	1095	47 458	41 705	

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад

² Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Примітки, що додаються, є складовою частиною цієї фінансової звітності.

Продовження дод. Д

*Підприємство з іноземною інвестицією «Імперіал Тобако Україн»
Фінансова звітність за рік, що завершився 31 грудня 2022 р.
Звіт про фінансовий стан на 31 грудня 2022 р.
(продовження)*

Активи	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	Примітка
1	2	3	4	
II. Оборотні активи				
Запаси:	1100	2 164 422	2 255 819	10
виробничі запаси	1101	7 089	11 876	
товари	1104	2 157 333	2 243 943	
Поточні біологічні активи	1110	–	–	
Дебіторська заборгованість за продукцію (товари, роботи, послуги)	1125	635 081	724 557	11
Інша дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	4 257	6 453	
з бюджетом	1135	289 300	604 176	12
у тому числі з податку на прибуток	1136	–	–	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 318	831	
Грошові кошти та їх еквіваленти	1165	401 646	250 425	13
Готівка	1166	2	–	
Рахунки в банках	1167	401 644	250 425	
Витрати майбутніх періодів	1170	3 139	5 435	
Інші оборотні активи	1190	435	2 017	
Усього за розділом II	1195	3 499 598	3 849 713	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	–	–	
Баланс	1300	3 547 056	3 891 418	

Підприємство з іноземною інвестицією «Імперіал Табако Юкрейн»
Фінансова звітність за рік, що завершився 31 грудня 2022 р.
Звіт про фінансовий стан на 31 грудня 2022 р.
(продовження)

Пасиви	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	Примітка
1	2	3	4	
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	626	626	14
Капітал у дооцінках	1405	–	–	
Додатковий капітал	1410	107	107	
Резервний капітал	1415	–	–	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	240 581	671 172	14
Неоплачений капітал	1425	(14)	(14)	
Вилучений капітал		–	–	
Усього за розділом I	1495	241 300	671 891	
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	–	–	
Пенсійні зобов'язання	1505	4 292	9 357	16
Довгострокові кредити банків	1510	–	–	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	10 426	5 158	15
Довгострокові забезпечення	1520	–	–	
Цільове фінансування	1525	–	–	
Усього за розділом II	1595	14 718	14 515	
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	–	–	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	6 694	3 581	15
товари, роботи, послуги	1615	3 254 070	3 141 021	17
розрахунками з бюджетом	1620	11 053	30 462	
у тому числі з податку на прибуток	1621	10 491	29 954	
розрахунками зі страхування	1625	–	868	
розрахунками з оплати праці	1630	2 396	2 453	
Поточні забезпечення	1660	1 344	1 690	16
Доходи майбутніх періодів	1665	–	–	
Інші поточні зобов'язання	1690	15 481	24 937	18
Усього за розділом III	1695	3 291 038	3 205 012	
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	–	–	
Баланс	1900	3 547 056	3 891 418	

Керівник

Кобець Євген

Головний бухгалтер

Полякова Надія

31 серпня 2023 р.

ДОДАТОК Е

Звіт про фінансовий результат

АТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна»
Звіт про сукупний дохід (в тисячах гривень)

Підприємство: Приватне акціонерне товариство
 «Імперіал Тобакко Продакшн Україна»

Дата (рік/місяць/число)

За ЄДРПОУ

Коди		
2020	12	31
20043260		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2020 рік

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Примітки	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1		2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	22	2000	3 298 666	2 649 155
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	23	2050	(2 381 872)	(2 000 406)
Валовий:				
Прибуток		2090	916 794	648 749
Збиток		2095		-
Інші операційні доходи		2120	132 527	152 549
Адміністративні витрати	23	2130	(130 493)	(102 251)
Витрати на збут	23	2150	(149 859)	(134 186)
Інші операційні витрати	23	2180	(251 947)	(65 450)
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
Прибуток		2190	517 022	499 411
Збиток		2195	-	-
Дохід від участі в капіталі		2200	-	-
Інші фінансові доходи	24	2220	901 860	-
Інші доходи	23	2240	11 594	778 755
Фінансові витрати	24	2250	(347 912)	(238 683)
Втрати від участі в капіталі		2255	-	-
Інші витрати	23	2270	(718 987)	(7 818)
Фінансовий результат до оподаткування:				
Прибуток		2290	363 577	1 031 665
Збиток		2295	-	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток	25	2300	89 291	(2 193)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування		2305	-	-
Чистий фінансовий результат:				
Прибуток		2350	274 286	1 033 858
Збиток		2355	-	-

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Примітки	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1		2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів		2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів		2405	-	-
Накопичені курсові різниці		2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств		2415	-	-
Інший сукупний дохід	20	2445	9 835	(5 644)
Інший сукупний дохід до оподаткування		2450	9 835	(5 644)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом		2455	(73)	390
Інший сукупний дохід після оподаткування		2460	9 762	(5 254)
Сукупний дохід/(збиток) (сума рядків 2350, 2355 та 2460)		2465	284 048	1 028 604

Примітки на стор. 8 - 42 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності

АТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна»
Звіт про сукупний дохід (в тисячах гривень)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2020 рік
Форма № 2
(продовження)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Стаття	Примітки	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1		2	3	4
Матеріальні затрати		2500	2 064 166	1 762 642
Витрати на оплату праці		2505	163 872	138 296
Відрахування на соціальні заходи		2510	32 851	27 257
Амортизація		2515	123 747	120 947
Інші операційні витрати		2520	479 936	250 623
Разом		2550	2 864 572	2 299 765

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Стаття	Примітки	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1		2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій		2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій		2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію		2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію		2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію		2650	-	-

Голова Правління

Воробйова Г.М.

Головний бухгалтер

Фундурат Л.В.

АТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна»
Звіт про власний капітал (в тисячах гривень)

Підприємство: Приватне акціонерне товариство «Імперіал Тобакко Продакшн Україна»	Дата (рік/місяць/число)	Коди		
	За ЄДРПОУ	2021	12	31
		20043260		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2021 рік

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Примітки	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1		2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	20	2000	3 308 104	3 298 666
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	21	2050	(2 492 546)	(2 381 872)
Валовий:				
Прибуток		2090	815 558	916 794
Збиток		2095		
Інші операційні доходи		2120	24 090	132 527
Адміністративні витрати	21	2130	(123 085)	(130 493)
Витрати на збут	21	2150	(110 915)	(149 859)
Інші операційні витрати	21, 24	2180	114 994	(251 947)
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
Прибуток		2190	720 642	517 022
Збиток		2195	-	-
Дохід від участі в капіталі		2200	-	-
Інші фінансові доходи	22	2220	-	901 860
Інші доходи	21	2240	196 872	11 594
Фінансові витрати	22	2250	(242 517)	(347 912)
Втрати від участі в капіталі		2255	-	-
Інші витрати	21	2270	(8 633)	(718 987)
Фінансовий результат до оподаткування:				
Прибуток		2290	666 364	363 577
Збиток		2295	-	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток	23	2300	90 070	89 291
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування		2305	-	-
Чистий фінансовий результат:				
Прибуток		2350	576 294	274 286
Збиток		2355	-	-

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Примітки	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1		2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів		2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів		2405	-	-
Накопичені курсові різниці		2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств		2415	-	-
Інший сукупний дохід	18	2445	1 722	9 835
Інший сукупний дохід до оподаткування		2450	1 722	9 835
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом		2455	(298)	(73)
Інший сукупний дохід після оподаткування		2460	1 424	9 762
Сукупний дохід/(збиток) (сума рядків 2350, 2355 та 2460)		2465	577 718	284 048

Примітки на стор. 8 - 42 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності

АТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна»
Звіт про власний капітал (в тисячах гривень)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2021 рік
Форма № 2
(продовження)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Стаття	Примітки	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1		2	3	4
Матеріальні затрати		2500	2 092 268	2 064 166
Витрати на оплату праці		2505	167 445	163 872
Відрахування на соціальні заходи		2510	33 692	32 851
Амортизація		2515	121 786	123 747
Інші операційні витрати		2520	124 491	479 936
Разом		2550	2 539 682	2 864 572

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Стаття	Примітки	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1		2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій		2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій		2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію		2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію		2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію		2650	-	-

Голова Правління

Галина ВОРОБИОВА

Головний бухгалтер

Лариса ФУНДУРАТ

Продовження дод. Е

Підприємство з іноземними інвестиціями «Імперіал Тобако Юкрейн»
Фінансова звітність за рік, що завершився 31 грудня 2022 р.
Звіт про сукупний дохід за рік, що завершився 31 грудня 2022 р.

Підприємство	Підприємство з іноземною інвестицією «Імперіал Тобако Юкрейн»	Дата (рік, місяць, день) за ЄДРПОУ	КОДІ		
			2022	12	31
			20044494		

Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)
за 2022 рік

Форма № 2

Код за ДКУД

1801005

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	Примітка
1	2	3	4	
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	9 600 922	9 236 475	19
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(8 777 077)	(8 608 011)	
Валовий:				
Прибуток	2090	823 845	628 464	
Збиток	2095	-	-	
Інші операційні доходи	2120	1 502	6 270	
Адміністративні витрати	2130	(93 055)	(93 903)	21
Витрати на збут	2150	(250 546)	(313 592)	22
Інші операційні витрати	2180	(46 125)	286 706	25e(ii)
Результати від операційної діяльності:				
Прибуток	2190	435 621	513 945	
Збиток	2195	-	-	
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-	
Інші фінансові доходи	2220	103 684	49 314	20
Інші доходи	2240	744	521	
Фінансові витрати	2250	(2 708)	(3 531)	15, 16
Втрати від участі в капіталі	2255	-	-	
Інші витрати	2270	(42)	(798)	
Фінансовий результат до оподаткування:				
Прибуток	2290	537 299	559 451	
Збиток	2295	-	-	
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	102 137	50 107	24
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-	
Чистий фінансовий результат:				
Прибуток	2350	435 162	509 344	
Збиток	2355	-	-	

4

Примітки, що додаються, є складовою частиною цієї фінансової звітності.

Підприємство з іноземними інвестиціями «Імперіал Тобако Україн»

Фінансова звітність за рік, що завершився 31 грудня 2022 р.
Звіт про сукупний дохід за рік, що завершився 31 грудня 2022 р.
(продовження)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	Примітка
1	2	3	4	
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-	
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-	
Накопичені курсові різниці	2410	-	-	
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-	
Інший сукупний дохід (збиток)	2445	(4 571)	1 975	16
Інший сукупний дохід (збиток) до оподаткування	2450	(4 571)	1 975	
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним прибутком/збитком	2455	-	-	
Інший сукупний дохід (збиток) після оподаткування	2460	(4 571)	1 975	
Сукупний дохід (збиток) (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	430 591	511 319	

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	Примітка
1	2	3	4	
Матеріали	2500	15 715	16 516	
Витрати на оплату праці	2505	163 968	157 195	23
Відрахування на соціальні заходи	2510	29 892	29 381	23
Амортизація	2515	40 654	40 816	
Інші операційні витрати	2520	139 497	(123 120)	
Усього	2550	389 726	120 788	

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	Примітка
1	2	3	4	
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-	
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-	
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію, у гривнях	2610	-	-	
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію, грн	2615	-	-	
Дивіденди на одну просту акцію, у гривнях	2650	-	-	

Керівник

Кобець Євген

Головний бухгалтер

Полякова Надія

31 серпня 2023 р.

ДОДАТОК Ж

Звіт про рух грошових коштів

АТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна»
Звіт про рух грошових коштів (в тисячах гривень)

Підприємство: Приватне акціонерне товариство «Імперіал Тобакко Продакшн Україна»	Дата (рік/місяць/число)	Коди
	За ЄДРПОУ	2020 12 31
		20043260

Звіт про рух грошових коштів
за 2020 рік

Форма №3	Код за ДКУД	1801004		
Стаття	При- мітки	Код рядка	За звітний період	За аналогіч- ний період поперед- нього року
1		2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності				
Надходження від:				
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)		3000	11 640 533	10 300 944
Авансів замовників		3015	-	13 000
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках		3025	4 201	1 239
Надходження від операційної оренди		3040	14 555	16 566
Інші надходження		3095	57 439	35 729
Витрачання на оплату:				
Товарів (робіт, послуг)		3100	(2 565 255)	(2 437 025)
Праці		3105	(131 254)	(114 771)
Відрахувань на соціальні заходи		3110	(34 580)	(29 655)
Зобов'язань з податків і зборів		3115	(8 149 957)	(7 096 231)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток		3116	(76 912)	-
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість		3117	(1 278 635)	(1 185 037)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків та зборів		3118	(6 794 410)	(5 911 194)
Витрачання на оплату авансів		3135	(3 444)	(5 693)
Витрачання на оплату цільових внесків		3145	(1 429)	(1 505)
Інші витрачання	25	3190	(173 725)	(18 725)
Чистий рух коштів від операційної діяльності		3195	657 084	663 873
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності				
Надходження від реалізації:				
фінансових інвестицій		3200	-	-
необоротних активів		3205	16 796	432
Надходження від отриманих:				
відсотків		3215	-	-
дивідендів		3220	-	-
Надходження від деривативів		3225	-	-
Надходження від погашення позик		3230	671	806
Інші надходження		3250	-	-
Витрачання на придбання:				
фінансових інвестицій		3255	-	-
необоротних активів		3260	(327 740)	(248 779)
Виплати за деривативами		3270	-	-
Витрачання на надання позик		3275	(110)	(601)
Інші платежі		3290	-	-
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності		3295	(310 383)	(248 142)
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності				
Надходження від:				
Власного капіталу		3300	-	-
Отримання позик		3305	-	-
Інші надходження		3340	-	-
Витрачання на:				
Викуп власних акцій		3345	-	-
Погашення позик		3350	(251 434)	(258 121)
Сплату дивідендів		3355	-	-
Витрачання на сплату відсотків		3360	-	(27 335)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди		3365	-	-
Інші платежі		3390	-	-
Чистий рух коштів від фінансової діяльності		3395	(251 434)	(285 456)
Чистий рух грошових коштів за звітний період		3400	95 267	130 275
Залишок коштів на початок року		3405	185 949	94 968
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів		3410	33 589	(39 294)
Залишок коштів на кінець року		3415	314 805	185 949

Голова Правління

Воробйова Г.М.

Головний бухгалтер

Фундурат Л.В.

Примітки на стор. 8 - 42 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності

АТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна»
Звіт про власний капітал (в тисячах гривень)

Підприємство: Приватне акціонерне товариство
 «Імперіал Тобакко Продакшн Україна»

Дата (рік/місяць/число)
 за ЄДРПОУ

Коди		
2021	12	31
20043260		

Звіт про рух грошових коштів
за 2021 рік

Форма №3	Стаття	Код за ДКУД	1801004	
1	2	3	4	5
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності				
Надходження від:				
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	12 581 896	11 640 533	
Авансів замовників	3015	90	-	
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	3 216	4 201	
Надходження від операційної оренди	3040	11 993	14 555	
Інші надходження	24 3095	204 287	57 439	
Витрачання на оплату:				
Товарів (робіт, послуг)	3100	(2 954 554)	(2 565 255)	
Праці	3105	(137 048)	(131 254)	
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(35 871)	(34 580)	
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(8 917 675)	(8 149 957)	
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(98 304)	(76 912)	
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(1 247 327)	(1 278 635)	
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків та зборів	3118	(7 572 044)	(6 794 410)	
Витрачання на оплату авансів	3135	(3 429)	(3 444)	
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(1 575)	(1 429)	
Інші витрачання	24 3190	(13 039)	(173 725)	
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	738 291	657 084	
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності				
Надходження від реалізації:				
Фінансових інвестицій	3200	-	-	
необоротних активів	3205	45 026	16 796	
Надходження від отриманих:				
відсотків	3215	-	-	
дивідендів	3220	-	-	
Надходження від деривативів	3225	-	-	
Надходження від погашення позик	3230	635	671	
Інші надходження	3250	-	-	
Витрачання на придбання:				
Фінансових інвестицій	3255	-	-	
необоротних активів	3260	(414 476)	(327 740)	
Виплати за деривативами	3270	-	-	
Витрачання на надання позик	3275	(978)	(110)	
Інші платежі	3290	-	-	
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	(369 793)	(310 383)	
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності				
Надходження від:				
Власного капіталу	3300	-	-	
Отримання позик	3305	-	-	
Інші надходження	3340	-	-	
Витрачання на:				
Викуп власних акцій	3345	-	-	
Погашення позик	3350	(391 322)	(251 434)	
Сплату дивідендів	3355	-	-	
Витрачання на сплату відсотків	3360	(49 574)	-	
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	-	-	
Інші платежі	3390	-	-	
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	(440 896)	(251 434)	
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	(72 398)	95 267	
Залишок коштів на початок року	3405	314 805	185 949	
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	(14 233)	33 589	
Залишок коштів на кінець року	3415	229 174	314 805	

Голова Правління

Галина ВОРОБИОВА

Головний бухгалтер

Лариса ФУНДУРАТ

Примітки на стор. 8 - 42 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності

Підприємство з іноземними інвестиціями «Імперіал Тобако Україн»
Фінансова звітність за рік, що завершився 31 грудня 2022 р.
Звіт про рух грошових коштів за рік, що завершився 31 грудня 2022 р.

Підприємство	Підприємство з іноземною інвестицією «Імперіал Тобако Україн»	Дата (рік, місяць, день) за ЄДРПОУ	КОДІ		
			2022	12	31
			20044494		

**Звіт про рух грошових коштів
(за прямим методом)
за 2022 рік**

Форма № 3

Код за ДКУД

1801004

Стаття 1	Код рядка 2	За звітний період 3	За аналогічний період попереднього року 4	Примітка
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності				
Надходження від:				
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	11 483 175	10 779 041	
Повернення податків і зборів, у тому числі:	3005			
податку на додану вартість	3006	–	–	
Цільового фінансування (соціального забезпечення)	3010	–	–	
Надходжень авансів від покупців і замовників	3015	297 386	533 831	
Надходжень від повернення авансів	3020	278	519	
Надходжень від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	103 684	49 314	
Інші надходження	3095	1 878	294 982	25e(ii)
Витрачання на оплату:				
Товарів (робіт, послуг)	3100	(10 937 445)	(11 083 443)	
Праці	3105	(118 648)	(121 064)	
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(28 239)	(29 015)	
Зобов'язань з податків і зборів, у тому числі:	3115	(751 840)	(230 556)	
зобов'язань з податку на прибуток	3116	(83 475)	–	
зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(193 600)	(197 545)	
зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(444 486)	(100)	
Витрачання на оплату авансів	3135	(131 894)	(42 828)	
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(30)	–	
Витрачання на оплату цільових внесків (соціального забезпечення)	3145	(6 109)	(4 456)	
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(9 520)	(9 002)	
Інші витрачання	3190	(5 813)	(6 595)	
Чистий рух грошових коштів від операційної діяльності	3195	(103 137)	130 728	
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності				
Надходження від реалізації:				
фінансових інвестицій	3200	–	–	
необоротних активів	3205	703	8 023	
Надходження від:				
Відсотків	3215	–	–	
Дивідендів	3220	–	–	
Інші надходження	3250	–	–	

6

Примітки, що додаються, є складовою частиною цієї фінансової звітності.

Підприємство з іноземними інвестиціями «Імперіал Тобако Україна»
Фінансова звітність за рік, що завершився 31 грудня 2022 р.
Звіт про рух грошових коштів за рік, що завершився 31 грудня 2022 р.
(продовження)

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	Примітка
1	2	3	4	
Витрачання на придбання:				
фінансових інвестицій	3255	–	–	
необоротних активів	3260	(41 729)	(17 429)	
Виплати за деривативами	3270	–	–	
Інші витрачання	3290	–	–	
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	(41 026)	(9 406)	
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності				
Надходження від:				
власного капіталу	3300	–	–	
отримання позик	3305	–	–	
Інші надходження	3340	–	–	
Витрачання на:				
вкуп власних акцій	3345	–	–	
погашення позик	3350	–	–	
сплату дивідендів	3355	–	–	
Витрачання на сплату відсотків	3360	(1 546)	(2 451)	15
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(5 518)	(6 432)	15
Інші витрачання	3390	–	–	
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	(7 064)	(8 883)	
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	(151 227)	112 439	
Залишок коштів на початок звітного періоду	3405	401 646	289 209	13
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	6	(2)	
Залишок коштів на кінець звітного періоду	3415	250 425	401 646	13

Рядок 3135 «Витрачання на оплату авансів» розділу «Рух коштів у результаті операційної діяльності» за 2022 рік, в тому числі включає оплату за короткострокову та малоцінну оренду в сумі 4 266 тис. грн (2021 р.: 1 381 тис. грн).

Керівник

Кобець Євген

Головний бухгалтер

Полякова Надія

31 серпня 2023 р.

ДОДАТОК И

Звіт про власний капітал

АТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна»
Звіт про власний капітал (в тисячах гривень)

Підприємство: Приватне акціонерне товариство «Імперіал Тобакко Продакшн Україна»	Дата (рік/місяць/число)	Коди	
	за ЄДРПОУ	2020	12 31
		20043260	

Звіт про власний капітал за 2019 рік

Форма № 4

Код за ДКУД

1801005

Стаття	Коди	Примітки	Зареєстрований (паіювий) капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Разом
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Залишок на 31 грудня 2018 р.	4300		72 405	-	47 949	18 101	(401 497)	-	-	(263 042)
Коригування:										
Зміна облікової політики	4005		-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010		-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4090		-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095		72 405	-	47 949	18 101	(401 497)	-	-	(263 042)
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100						1 033 858	-	-	1 033 858
Інший сукупний дохід за звітний період	4110		-	-	(5 254)	-	-	-	-	(5 254)
Розподіл прибутку:										
Виплати власникам (дивіденди)	4200		-	-	-	-	-	-	-	-
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205		-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу	4210		-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку, належна до бюджету відповідно до законодавства	4215		-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220		-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225		-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників:										
Внески до капіталу	4240		-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245		-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу:										
Викуп акцій (часток)	4260		-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265		-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270		-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275		-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280		-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290		-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295		-	-	(5 254)	-	1 033 858	-	-	1 028 604
Залишок на кінець року 31 грудня 2019 р.	4300		72 405	-	42 695	18 101	632 361	-	-	765 562

Голова Правління

Воробйова Г.М.

Головний бухгалтер

Фундурат Л.В.

Примітки на стор. 8 - 42 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності

АТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна»
Звіт про власний капітал (в тисячах гривень)

Дата (рік/місяць/число)

Підприємство: Приватне акціонерне товариство
«Імперіал Тобакко Продакшн Україна»

За ЄДРПОУ

Коди		
2020	12	31
20043260		

Звіт про власний капітал
за 2020 рік

Форма № 4

Код за ДКУД

1801005

Стаття	Коди	Примітки	Зареєстрований (паіювий) капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Разом
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Залишок на 1 січня 2020 р.	4095		72 405	-	42 695	18 101	632 361	-	-	765 562
Коригування: інші зміни	4090		-	-	5 646	-	(5 646)	-	-	-
Скоригований залишок на початок року:	4095		72 405	-	48 341	18 101	626 715	-	-	765 562
Чистий прибуток (збиток) за 2020 рік	4100		-	-	-	-	274 286	-	-	274 286
Інший сукупний дохід за звітний період	4110		-	-	-	-	9 762	-	-	9 762
Розподіл прибутку:										
Виплати власникам (дивіденди)	4200		-	-	-	-	-	-	-	-
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205		-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу	4210		-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку, належна до бюджету відповідно до законодавства	4215		-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220		-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225		-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників:										
Внески до капіталу	4240		-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245		-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу:										
Викуп акцій (часток)	4260		-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265		-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270		-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275		-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280		-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290		-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін в капіталі	4295						284 048			284 048
Залишок на 31 грудня 2020 р.	4300		72 405	-	48 341	18 101	910 763	-	-	1 049 610

Голова Правління

Воробйова Г.М.

Головний бухгалтер

Фундурат Л.В.

Примітки на стор. 8 - 42 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності

АТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна»
Звіт про власний капітал (в тисячах гривень)

Підприємство: Приватне акціонерне товариство
 «Імперіал Тобакко Продакшн Україна»

Дата (рік/місяць/число)

за ЄДРПОУ

Коди		
2021	12	31
20043260		

Звіт про власний капітал
за 2021 рік

Форма № 4

Код за ДКУД

1801005

Стаття	Коди	Примітки	Зареєстрований (паювий) капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Разом
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Залишок на початок року (1 січня 2021 р.)	4095		72 405	-	48 341	18 101	910 763	-	-	1 049 610
Коригування:										
Зміна облікової політики	4005		-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010		-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4090		-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року:	4095		72 405	-	48 341	18 101	910 763	-	-	1 049 610
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100		-	-	-	-	576 294	-	-	576 294
Інший сукупний дохід за звітний період	4110		-	-	-	-	1 424	-	-	1 424
Розподіл прибутку:										
Виплати власникам (дивіденди)	4200		-	-	-	-	-	-	-	-
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205		-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу	4210		-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку, належна до бюджету відповідно до законодавства	4215		-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220		-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225		-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників:										
Внески до капіталу	4240		-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245		-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу:										
Вкуп акцій (часток)	4260		-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265		-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270		-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275		-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280		-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290		-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін в капіталі	4295		-	-	-	-	577 718	-	-	577 718
Залишок на кінець року (31 грудня 2021 р.)	4300		72 405	-	48 341	18 101	1 488 481	-	-	1 627 328

Голова Правління

Галина ВОРОБИОВА

Головний бухгалтер

Лариса ФУНДУРАТ

Примітки на стор. 8 - 42 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності

Підприємство з іноземною інвестицією «Імперіал Тобако Юкреїн»
Фінансова звітність за рік, що завершився 31 грудня 2022 р.
Звіт про власний капітал за рік, що закінчився 31 грудня 2022 р.

КОДИ		
2022	12	31
		20044494

Дата (рік, місяць, день)
за ЄДРПОУ

Підприємство Підприємство з іноземною інвестицією «Імперіал Тобако Юкреїн»

Звіт про власний капітал за 2022 рік

Форма № 4

Стаття	Код рядка	Статутний капітал	Капіталу доощінок	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Код за ДКУД	
									Усього	1801005
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	10
Залишок на початок року (31 грудня 2021 року)										
Коригування:	4000	626		107		240 581	(14)			241 300
Зміну облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на 31 грудня 2021 р.	4095	626		107		240 581	(14)			241 300
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	435 162	-	-	-	435 162
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	-	-	(4 571)	-	-	-	(4 571)
Розподіл прибутку:										
Виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників:										
Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу:										
Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни у капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом зміни у капіталі	4295	626		107		430 591	(14)			430 591
Залишок на кінець року (31 грудня 2022 року)	4300					671 172				671 891

Керівник

Головний бухгалтер

31 серпня 2023 р.

Кобець Євген

Полякова Надія

ДОДАТОК К

Етапи проведення санаційного аудиту

№ з/п	ПІБ науковця	Етапи санаційного аудиту
1	Колісник М.К.	1) збір та систематизація інформації про підприємство; 2) розрахунок та аналіз фактичних показників і тенденцій розвитку (оцінка глибини фінансової кризи); 3) аналіз причин і симптомів фінансової кризи та виявлення "слабких місць"; 4) прийняття рішення про санацію чи ліквідацію (висновок про санаційну придатність підприємства)
2	Поддєрьогін А.М., Терещенко О.О., Белова А.І., Борноос В.Г.	1) оцінка правової спроможності; 2) аудит фінансового стану підприємства; 3) аудит окремих санаційних процедур; 4) оцінка ефективності плану санації
3	Білоконь Т.М.	1) проведення аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства; 2) визначення причин фінансової кризи, її глибини та можливостей подолання; 3) проведення порівняльного аналізу сильних та слабких сторін підприємства; 4) здійснення економіко правової експертизи наявної в підприємстві санаційної концепції; 5) оцінка ризиків, пов'язаних з реалізацією санаційної концепції; 6) підготовка висновку про достовірність плану санації та доцільність санації чи ліквідації суб'єкта господарювання
4	Булович Т.В.	1) оцінка глибини та визначення характеру кризи на підприємстві (аналіз фінансово-господарського стану суб'єкта господарювання та ймовірності його банкрутства); 2) визначення можливостей та резервів для подальшого розвитку підприємства; 3) оцінка санаційної спроможності підприємства.
5	Костанецька Т.М.	1) вивчення наявної санаційної концепції і збір необхідної інформації; 2) аналіз виробничо господарської діяльності для виявлення відповідності фактичного стану виробничо господарської діяльності підприємства даним, відображеним у плані санації, а також виявлення сильних і слабких сторін виробничої сфери підприємства; 3) аудит фінансової сфери підприємства; 4) вивчення положення підприємства на ринку чинників виробництва і збуту готової продукції; 5) аналіз причин кризи, слабких і сильних сторін підприємства; 6) експертна оцінка запланованих санаційних заходів
6	Шара А.К.	1) збір та систематизація інформації про підприємство; 2) визначення реального стану підприємства; 3) аналіз причин кризи та існуючих ризиків, виявлення сильних та слабких сторін; 4) визначення санаційної спроможності підприємства